

**«Самұрық-Энерго» АҚ басшылығының 2017
жылғы қызметінің нәтижелері туралы есебі**

2018 ЖЫЛ

Мазмұны

1. Топқа шолу	3
2. Макроэкономикалық факторлар.....	4
3. Тариф саясаты	7
4. Өндірістік көрсеткіштер.....	7
5. Есептік кезеңдегі негізгі оқиғалар.....	12
6. Компанияны дамытудың негізгі бағыттары	14
7. Есеп саясатының қағидаттары.....	16
8. Қаржы-экономикалық көрсеткіштер.....	17
9. Компания қызметінің түрлерін тарифтік мемлекеттік реттеу.....	24
10. Стратегиялық НҚК-ні орындау.....	
11. Күрделі шығындарға жасалған талдау.....	27
12. Өтімділік және қаржылық тұрақтылық көрсеткіштері.....	29
13. Шартты және шарттық міндеттемелер мен операциялық тәуекелдер....	30
14. Салыстырмалы талдау (бенчмаркинг)	35

1. Топқа шолу

Жұмыс істеп тұрған өндірістік қуаттарды жаңғырту және жаңаларын енгізу бойынша ұзақ мерзімді мемлекеттік саясатты әзірлеу және іске асыру мақсатында 2007 жылы 18 сәуірде құрылтайшылардың жалпы жиналысының шешімімен «Самұрық-Энерго» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Қоғам) құрылды. Қоғамның құрылған сәттегі құрылтайшылары «Самұрық» мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі» АҚ мен «ҚазТрансГаз» АҚ болды. Қоғам 2007 жылы 10 мамырда Алматы қаласында тіркелді.

2008 жылы 3 қарашада «Самұрық» мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі» АҚ мен «Қазына» орнықты даму қоры» АҚ-ны біріктіру арқылы жүргізілген қайта құру нәтижесінде «Самұрық» мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі» АҚ-ның құқық мирасқоры болып табылатын «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ Қоғамның акционері болып белгіленді.

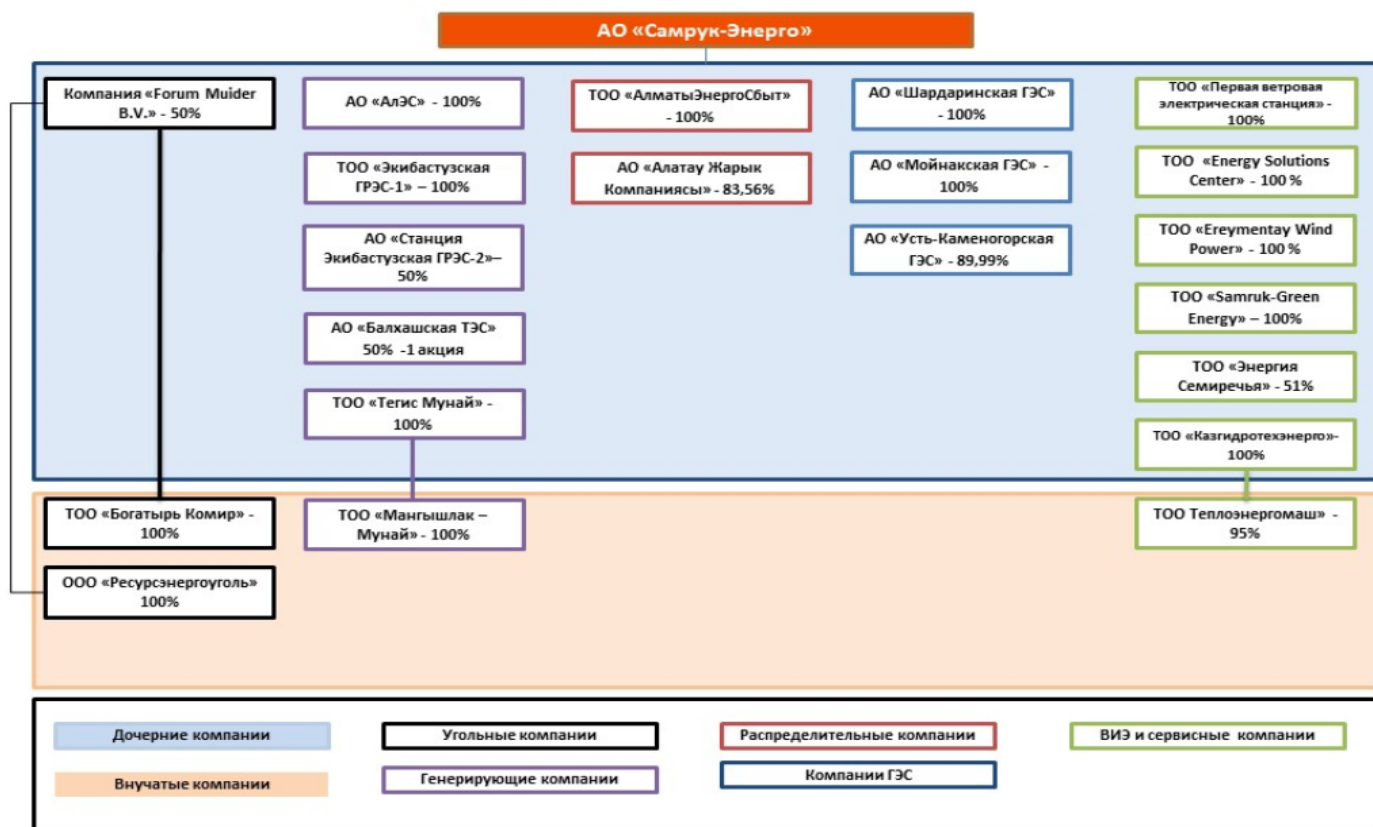
Қазіргі кезде Қоғам энергиямен жабдықтау бойынша тиімділігі жоғары жүйені қалыптастыратын, сондай-ақ Қазақстанның барлық салаларының орнықты дамуын қамтамасыз ететін халықаралық энергия балансына ойдағыдай интеграцияланған аса ірі көп бейінді энергетикалық холдинг болып табылады.

Топ қызметінің негізгі түрлері көмір, көмірсутек және су ресурстары негізінде электр энергиясын өндіру, оны халыққа және өнеркәсіптік кәсіпорындарға сату, электр энергиясын тасымалдау, желідегі электрді техникалық бөлу, су электр станциялары мен жылу электр станцияларын салу, жаңартылатын энергия көздерін салу және пайдалану, көмір өндіру, сондай-ақ су электр станцияларының мүлктік кешендерін жалға алу болып табылады.

Қоғам активтерінің құрамында аса ірі өндіруші компаниялар бар, олардың қатарында Екібастұз ГРЭС-1 және ГРЭС-2 сияқты ұлттық маңызы бар, сондай-ақ Алматы өңірінде өңірлік маңызы бар электр және жылу энергиясын өндіретін станциялар бар; СЭС Ертіс каскадына, сондай-ақ еліміздің оңтүстік өңірлерінің СЭС-іне (Шардара СЭС және Мойнақ СЭС) кіретін республиканың негізгі су электр станциялары ұсынылған. Сонымен қатар Қоғамның активтерінің құрамына өңірлік тарату желілері мен Алматы өңірінің өткізуші компаниясы және Қазақстандағы ең ірі көмір өндіретін кәсіпорын – «Богатырь Көмір» ЖШС кіреді. Кәсіпорын Топтың және үшінші тараптардың да өндіруші объектілеріне көмір жеткізеді.

2016 жылы 23 қарашада Компанияның Директорлар кеңесі Үкіметтің активтерді жекешелендіру туралы қаулысына сәйкес, бірқатар енгілес ұйымдарды жекешелендіру жоспарын мақұлдады. 2017 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша, «Ақтөбе ЖЭО» АҚ, «ШҚ АЭК» АҚ, «Шығысэнерготрейд» ЖШС және «МЭБК» АҚ-ның активтерін сатты.

«Самұрық-Энерго» АҚ активтерінің ағымдағы құрылымы:

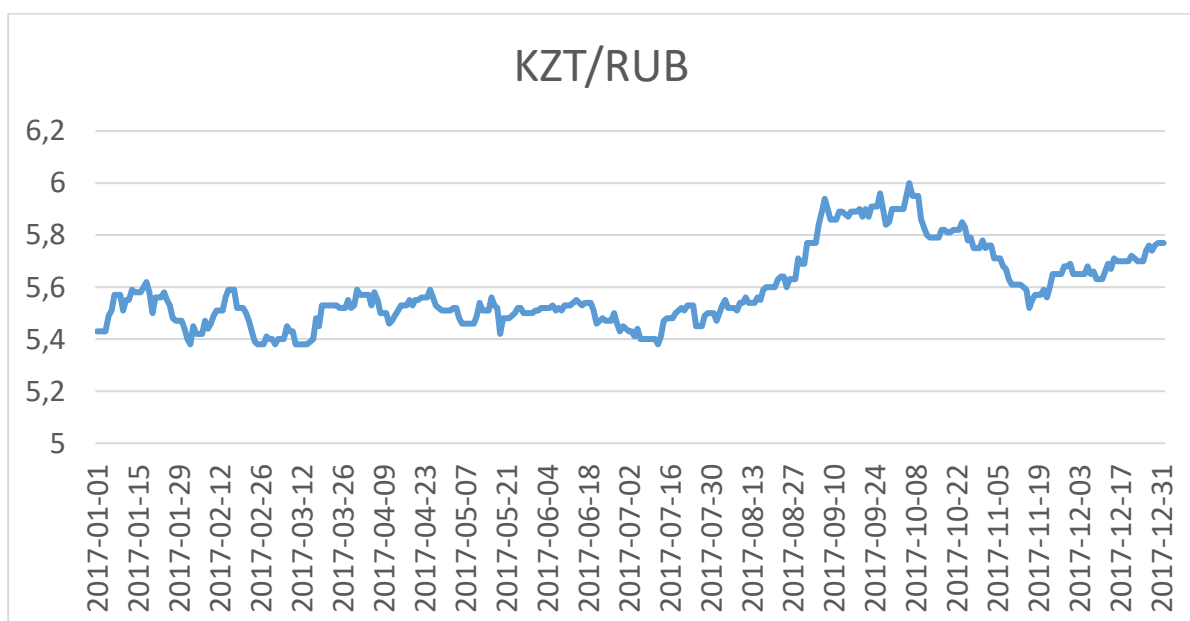
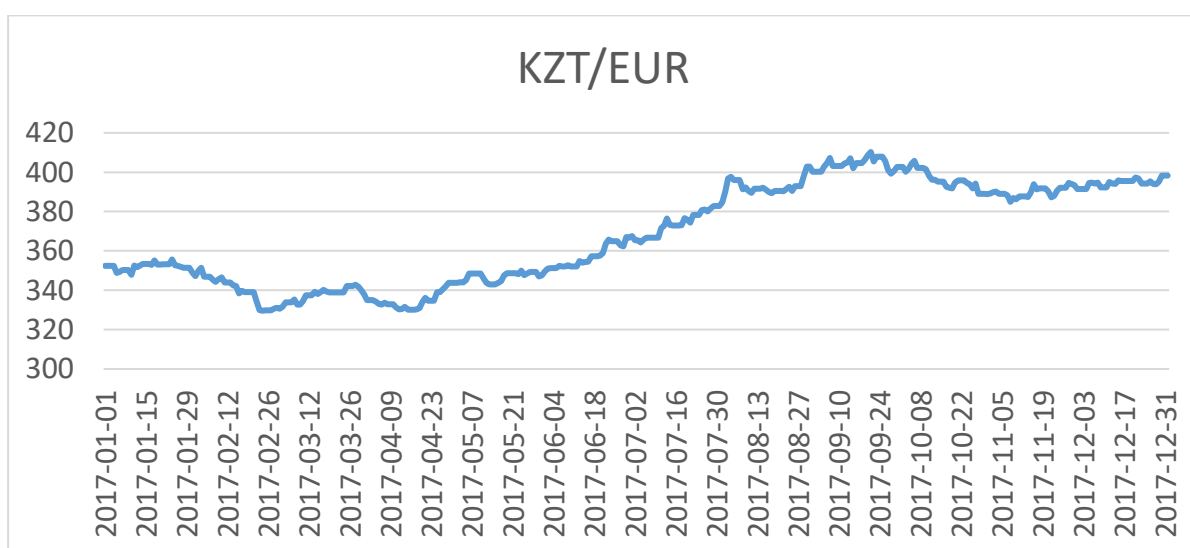
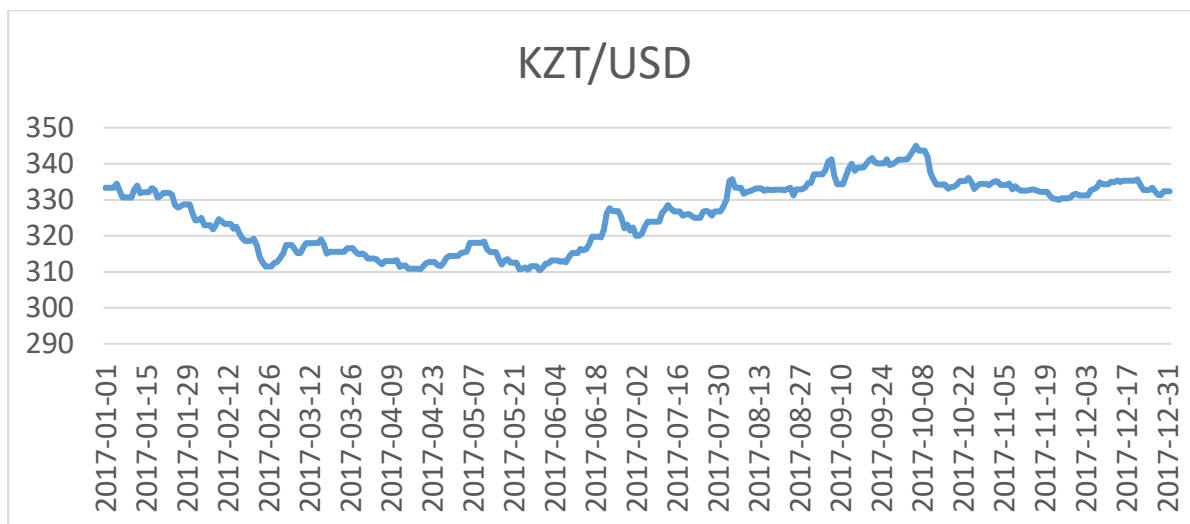

2. Макроэкономикалық факторлар

2017 жылдың қорытындысы бойынша, инфляция 7,1% деңгейінде қалыптасты, бұл 2016 жылғы инфляцияның деңгейінен (8,5%) 1,4%-ға төмен. Төртінші тоқсан бойындағы әлемдік шикізат нарықтарындағы конъюнктураның оң динамикасы, сыртқы ауылшаруашылық нарықтарындағы негізгі тауар жайғасымдарына бағаның тұрақты болуы фонындағы сыртқы инфляциялық қысымның азаюы, валюта нарығындағы жағдайдың тұрақталуы мен теңгенің нығаю тренді инфляциялық үдерістердің баяулауына ықпал етті. Инфляцияның мейлінше төмендеуіне энергия тасымалдағыштар нарығында бағаның шарықтауының жалғаса түсуі кедергі келтірді, оның ықпалы тек тоқсан соңында ғана әлсіреді. Базалық инфляцияның көрсеткіштері неғұрлым тұрақты түрде төмендегенін көрсетті. (ҚР ҰБ дереккөзі)

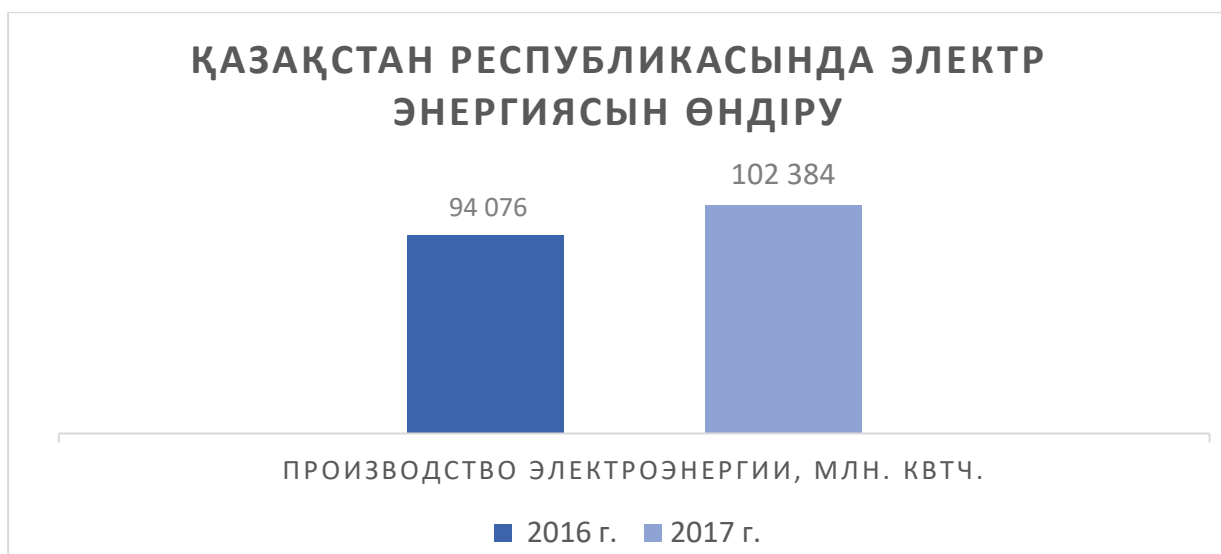
Валюта бағамының динамикасы:

	31.12.2016 жыл	31.12.2017 жыл	%
KZT/USD	333,29	332,33	100%
KZT/EUR	352,42	398,23	113%
KZT/RUB	5,43	5,77	106%

ҚР электр станцияларының Жүйелік операторының деректері бойынша, 2017 жылы 102 383,6 млн. кВтс электр энергиясы өндірілді, бұл 2016 жылдың

осы кезеңінен 8,83%-ға көп. ҚР БЭЖ-інің Солтүстік және Батыс өңірінде электр энергиясын өндіру көлемінің төмендеуі байқалды.

Жүйелік оператордың деректері бойынша, 2017 жылы бүкіл ҚР бойынша электр энергиясын тұтыну динамикасында 2016 жылдың көрсеткіштерімен салыстырғанда өсу байқалады. Сөйтіп, республиканың солтүстік өңірінде тұтыну 5,0%-ға, батыс өңірінде - 7,8%-ға және оңтүстік өңірде 8,1%-ға өсті.

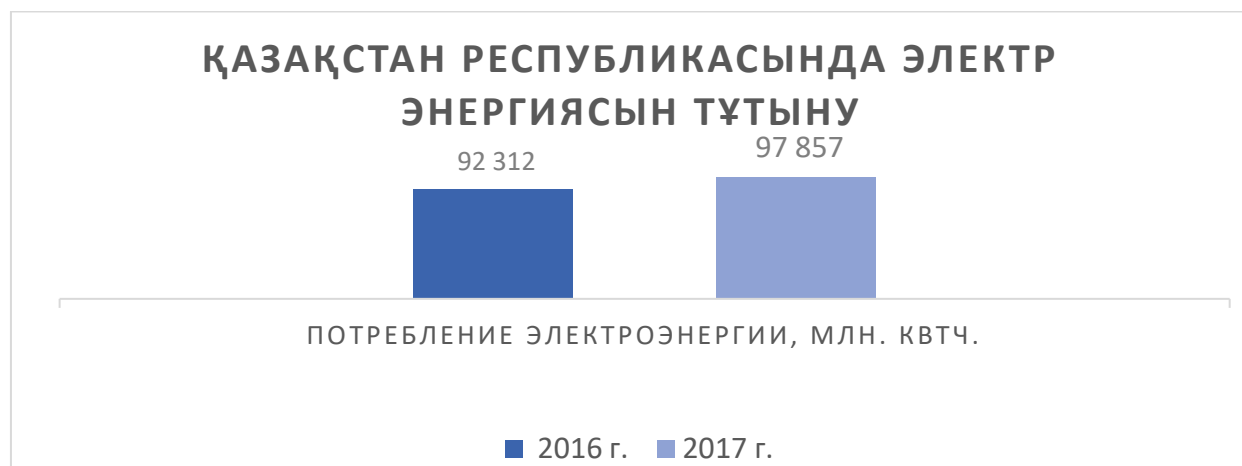
Жамбыл облысында азот, фосфор және ферросиликомарганец тыңайтқыштарын өндіру ұлғайды. Бұл облыста электр энергиясын тұтынудың өсуіне әсер етті (19,2%).

Атырау облысында электр энергиясын тұтыну шикі мұнай өндіру көлемінің өсуі есебінен 17,5%-ға өсті.

Ақтөбе облысында хром рудалары мен концентраттар өндірудің ұлғаюына байланысты электр энергиясын тұтыну 11,9%-ға өсті.

Батыс Қазақстан облысында электр энергиясын тұтыну газ конденсатын өндіру есебінен 6,8%-ға өсті.

Оңтүстік Қазақстан облысында электр энергиясын тұтыну 8,8%-ға өсті. Облыста дәрі-дәрмек, керосин, бензин, электр трансформаторлары мен мақта өндірісі өсті.

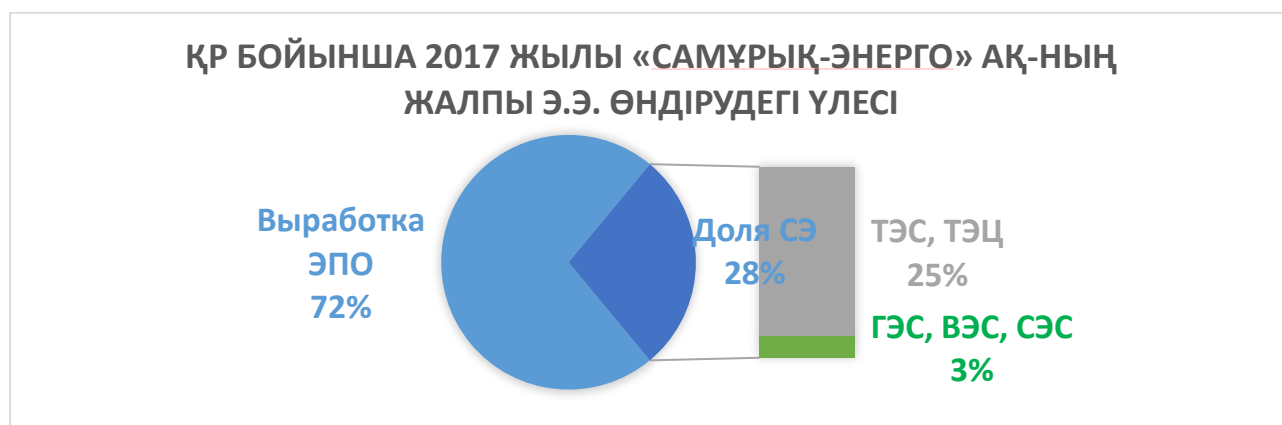
3. Тариф саясаты

Табиғи монополиялар мен реттелетін нарықтар субъектілері мен бәсекелес нарықта басым сипатқа ие субъектілер болып табылатын Топтың еншілес компаниялары мен оның бірлескен кәсіпорындарының операциялық қызметі «Электр энергетикасы туралы», «Табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар туралы» және «Бәсекелестік туралы» ҚР Заңдарымен реттеледі. Тарифтік реттеу энергетикалық компанияның қызметінің түсіне байланысты ҚР Ұлттық экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау комитетінің (бұдан әрі – Комитет) немесе салалық министрлік – Энергетика министрлігінің (бұдан әрі – ЭМ) құзыретіне жатады.

Энергия өндіруші ұйымдар үшін электр энергиясына тарифтер Энергетика министрінің 2015ж. 27 ақпандағы №160 2016-2018жж. кезеңге «Энергия өндіруші ұйымдар үшін электр энергиясына шекті тарифтерді бекіту туралы» бұйрығымен бекітілді. Жаңартылатын энергия көздерін пайдаланушы объектілер өндіретін электр энергиясын жеткізуге тарифтер тіркелген болып табылады және ЖЭК технологияларына (жел, күн және басқа көздер үшін бөлек) байланысты ҚР Үкіметінің қаулысымен бекітілді және жыл сайынғы индекстеуге жатады. Бұл жерде есеп айырысу-қаржылық орталығы сатып алушы, ал энергия өндіруші ұйым сатушы ретінде қызмет етеді. Энергия жеткізуші компаниялар үшін электр энергиясын жеткізу мен бөлуге, жылу энергиясын өндіруге және энергиямен жабдықтауға (ЭЖҰ) белгіленетін тарифтерді Ұлттық экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау комитеті реттейді. Комитет заңнамалық және нормативтік-құқықтық актілерге қатаң сәйкестікте реттейді және бақылау жасайды.

Тарифтер бойынша шешімдер белгілі бір деңгейде әлеуметтік және саяси мәселелердің ықпалына ұшыраған. ҚР Үкіметінің экономикалық, әлеуметтік және басқа саясаттарының Топтың операциялық қызметіне айтарлықтай әсерін тигізуі мүмкін.

4. Өндірістік көрсеткіштер

«Самұрық-Энерго» АҚ-ның ҚР бойынша 2017 жылы жалпы электр энергиясын өндірудегі үлесі 28%-ды құрады, ол 2016 жылмен салыстырғанда үлес 4%-ға өсті.

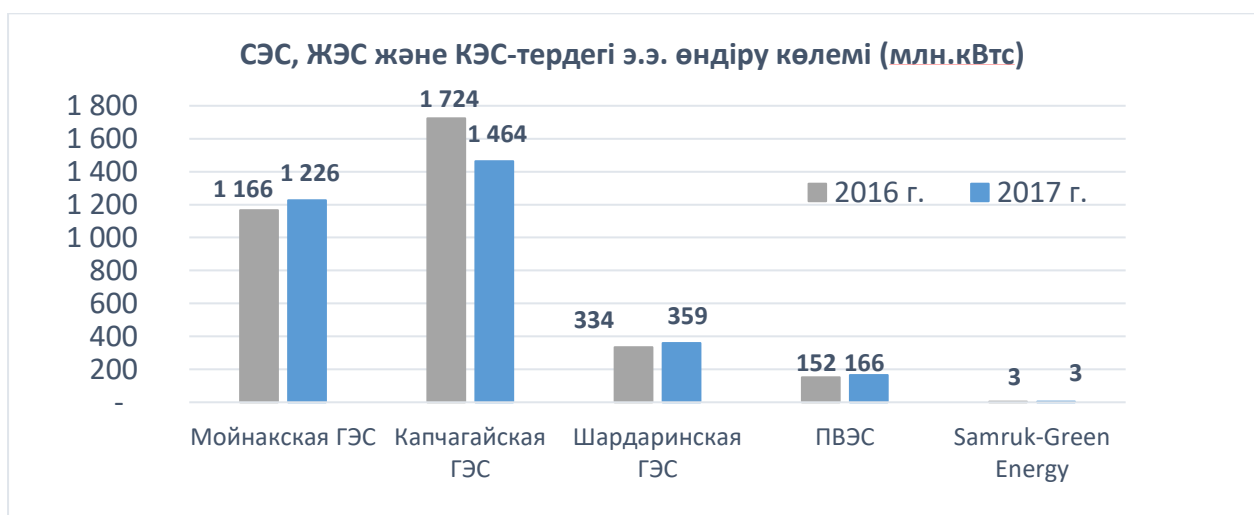
Өндірістік НҚК (өндірушілерге шаққанда)

ЕТҮ атаулары	2016	2017	2016 жылмен салыстырғанда 2017 жылғы ауытқулар	2018 (болжам)	2019 (болжам)
Электр энергиясын өндіру көлемі, млн кВтс					
«АлЭС» АҚ	5 911,4	5 712,4	97%	5 205,1	5 204,3
«Ақтөбе ЖЭО» АҚ	905,7	901,2	100%	-	-
«Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС	9 037,3	14 797,0	164%	19 912,1	22 547,7
Оның ішінде экспорт	133,2	4 705,5		6 100,0	6 100,0
«Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ	4 976,1	5 495,5	110%	5 109,7	5 800,6
«Шардара СЭС» АҚ	334,0	359,4	108%	320,0	378,0
«Мойнақ ГЭС» АҚ	1 165,5	1 226,5	105%	960,0	906,0
«Samruk-Green Energy» ЖШС	3,2	3,2	100%	8,7	21,7
«БЖЭС» ЖШС	151,8	166,4	110%	172,2	172,2
Барлығы	22 485,1	28 661,5	127%	31 687,7	35 030,4
Электр энергиясын жеткізу көлемі, млн кВтс					
«АЖК» АҚ	6 252,0	6 527,9	104%	6 696	-
«ШҚ АЭК» АҚ	3 375,2	3 399,6	101%	-	-
«МЭБК» АҚ	2 490,4	2 098,5	84%	-	-
Барлығы	12 117,6	12 026,1	99%	6 696	0,0
Электр энергиясын сату көлемі, млн кВтс					
«АЭС» ЖШС	5 766,8	5 767,5	100%	5 892,0	-
«ШЭТ» ЖШС	2 670,7	2 618,7	98%	-	-
Барлығы	8 437,6	8 386,1	99%	5 892,0	0,0
Жылу энергиясын өндіру көлемі, мың Гкал					
«АлЭС» АҚ	4 970,5	5 223,3	105%	5 140,0	5 140,0
«Ақтөбе ЖЭО» ЖЭО	1 763,5	1 731,4	98%	-	-
«Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ	70,8	66,5	94%	76,0	76,0
«Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС		8,2		375,0	375,0
Барлығы	6 804,8	7 029,3	103%	5 591,0	5 591,0
Көмір сату көлемі, млн тонна	35,1	40,9	116%	41,3	40,3

« - » актив сатылды/сатуға жоспарлануда

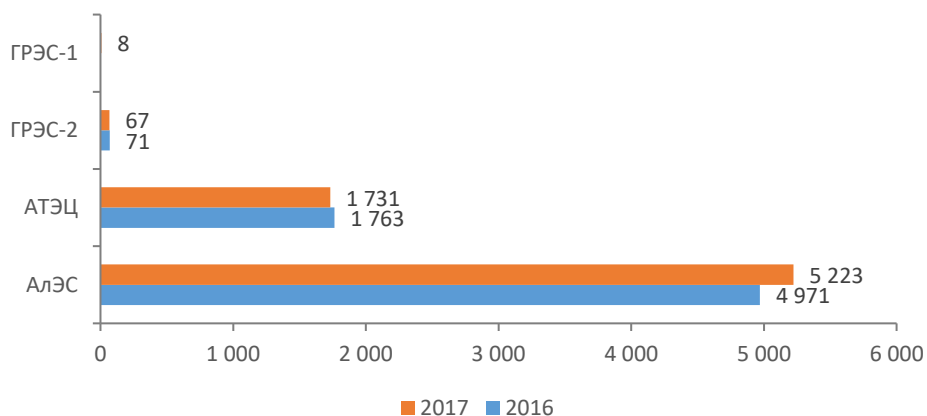
Электр энергиясын өндіру көлемі 2017 жылы 28 662 млн. кВтс (2016ж. салыстырғандағы өсім 6 176,4 млн. кВтс немесе 27%) құрады. Негізінен өндіру көлемінің ұлғаюына «Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС-дан Ресейге 4 706 млн. кВтс электр энергиясын экспорттау нәтижесінде және ішкі нарықтағы ұлғаюына байланысты қол жеткізілді, «Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ бойынша ұлғаю электр энергиясын орталықтандырылған сауда-саттықта сату есебінен 519 млн.

кВтс құрады, сондай-ақ ағын судың өсуі есебінен «Мойнақ ГЭС» АҚ мен «Шардара СЭС» АҚ бойынша өндіру көлемі өсті.

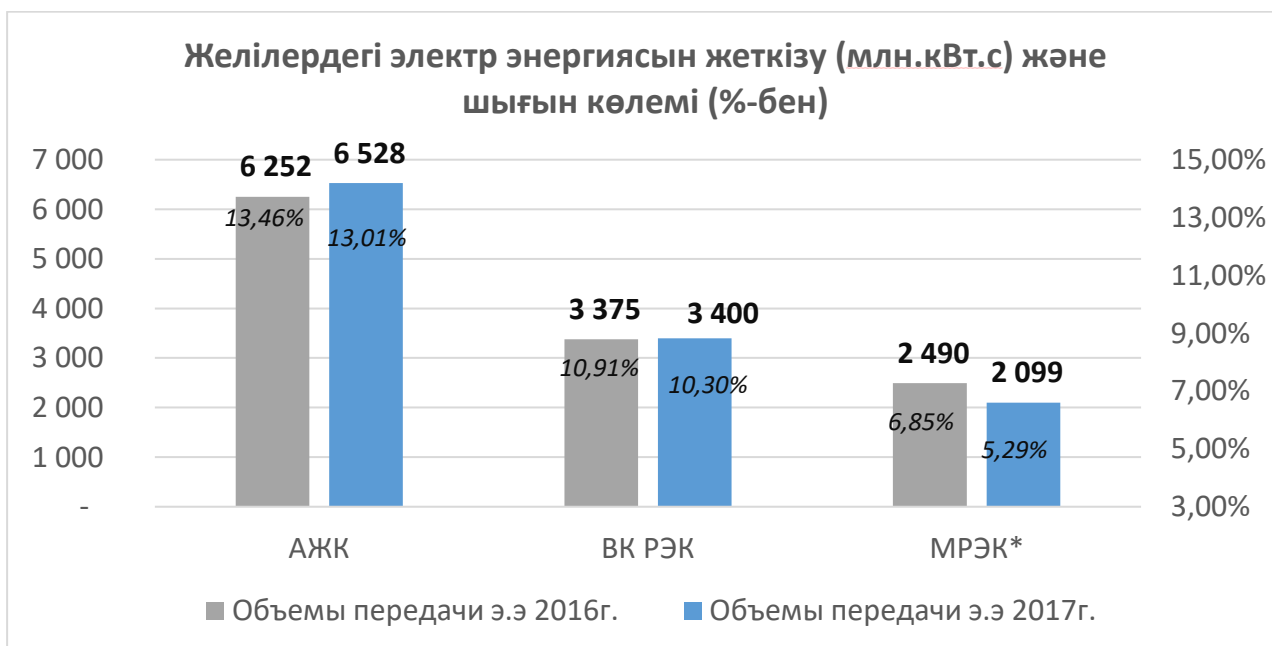
2017 жылы жылу энергиясын өндіру көлемінің 5 %-ға (224,5 мың Гкал-ға), артуы 2016 жылғы климатологиялық температуралармен салыстырғанда сыртқы ауа температурасының неғұрлым төмен болуы себебінен жылыту жүктемесінің ұлғаюына байланысты.

Жылу энергиясын өндіру көлемінің өзгеру динамикасы, мың Гкал

Электр энергиясын жеткізу көлемі - 2016 ж. көлемнің деңгейінен – 12 117,6 млн теңгеге (91,5 млн кВтс-қа азайды) аз ғана төмендей отырып, 12 026,1 млн кВтс құрады.

Желілердегі шығындар «АЖК» АҚ мен «МЭБК» АҚ-да желілер мен ЭЭКЕАЖ-ды жаңғырту бойынша іс-шараларды өткізу есебінен 0,46%-ға және сәйкесінше 1,99%-ға азайды. Жалпы алғанда, барлық ӨЭК бойынша шығын деңгейі ТМРБҚК белгілеген нормативтен төмен.

Энергиямен жабдықтаушы ұйымдарда есепті кезең ішіндегі **электр энергиясын сатудың жалпы көлемі** 8 386 млн. кВтс құрады, бұл 2016ж. салыстырғанда 0,6%-ға төмен.

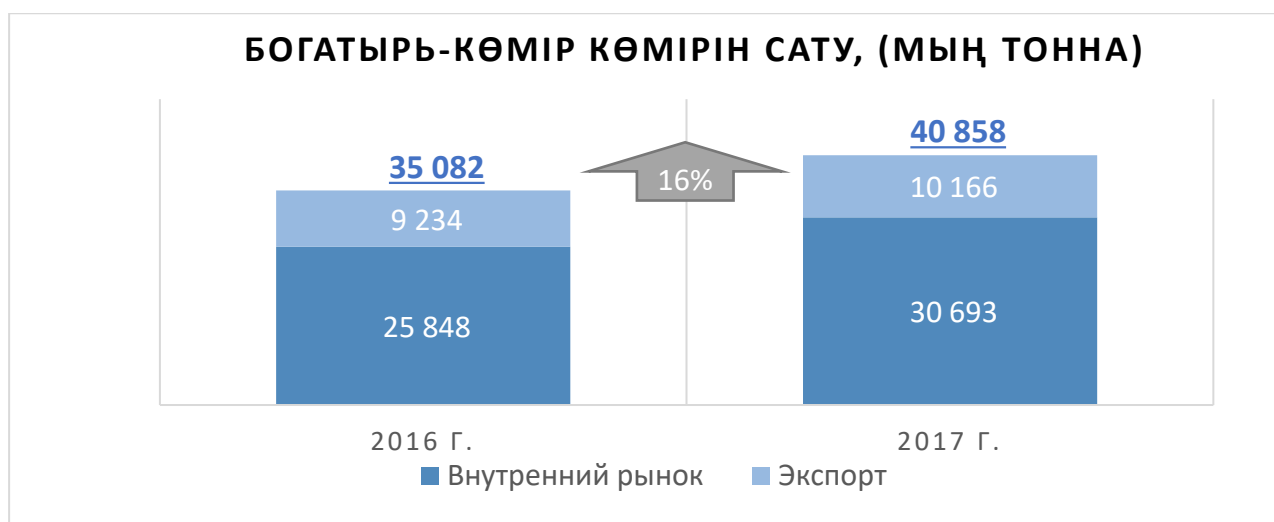
Тұтынушылар санының өскеніне қарамастан, тұтыну көлемі айтарлықтай өзгеріссіз қалып отыр:

атауы	нақты 2016ж.	нақты 2017ж.	Ауытқу	%
АлматыЭнергоСбыт				
Тұтынушылар саны, оның ішінде:	781 734	800 448	18 714	2%
<i>Халық</i>	<i>752 711</i>	<i>770 245</i>	<i>17 534</i>	<i>2%</i>
<i>Заңды тұлғалар</i>	<i>29 023</i>	<i>30 203</i>	<i>1 180</i>	<i>4%</i>
Сату көлемі, млн кВтс	5 767	5 767	0,6	0%
ШығысЭнергоТрейд				
Тұтынушылар саны, оның ішінде:	498 271	506 258	7 987	2%
<i>Халық</i>	<i>477 677</i>	<i>485 013</i>	<i>7 336</i>	<i>2%</i>
<i>Заңды тұлғалар</i>	<i>20 594</i>	<i>21 245</i>	<i>651</i>	<i>3%</i>
Сату көлемі, млн кВтс	2 671	2 619	-52	-2%

2017 ж. қорытындысы бойынша, **көмір сату көлемі** 40 858 мың тоннаны құрады, бұл ұқсас кезеңнен 16%-ға немесе 5 776 мың тоннаға жоғары.

Ішкі нарықта көмір сату көлемінің 4 845 мың тоннаға немесе 19%-ға ұлғаюы негізінен «Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС-ның 3 293 мың тоннаға (электр энергиясын өндірудің ұлғаюы), «Астана-Энергия» АҚ-ның 603 мың тоннаға, сондай-ақ коммуналдық-тұрмыстық мұқтаждықтарға көмір сату көлемінің 467 мың тоннаға өсуі есебінен болды.

Экспортқа көмір сатудың 932 мың тоннаға немесе 10%-ға ұлғаюы негізінен Серовск ГРЭС-і мен Троицк ГРЭС-і бойынша 671 мың тоннаға азайған кезде Рефтинск ГРЭС-і бойынша 1599 мың тоннаға өсуімен байланысты.

Алдағы кезеңге болжам:

2018 жылға жасалған болжамда **электр энергиясын өндіру көлемі** 2017 жылдың фактілеріне қатысты бірте-бірте өсу арқылы болжанады. 2018 жылы электр энергиясын өндіру көлемінің 3 026 млн. кВтс-ға артуы негізінен ішкі және сыртқы (РФ) нарықтарда «Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС электр энергиясын сату көлемінің өсуінен болды.

2019 жылға жасалған болжамда электр энергиясын өндіру көлемі 11%-ға артқан, бұл «Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС мен «Екібастұз ГРЭС- 2» АҚ электр энергиясын өндіру көлемінің артуына байланысты.

Жылу энергиясын өндіру көлемі 2018 жылға арналған жоспарда 2017 жылдың фактілеріне қарағанда 20%-ға азайтылып болжанады, бұл негізінен 2017 жылы «Ақтөбе ЖЭО» АҚ-ның активін сатуға байланысты.

Электр энергиясын жеткізу және тарату көлемі бойынша 2018 жылы «ШҚ АЭК» АҚ мен «МЭБК» АҚ активтерін сатуға байланысты азаю күтіледі.

Электр энергиясын сату көлемі 2018 жылға арналған болжамда 2017 жылдың фактісі деңгейінен 30%-ға азаяды, ол 2017 жылы «ШЭТ» ЖШС-ны сатумен байланысты. 2019 жылға арналған болжамда электр энергиясын сату көлемі 2018 жылдың аяғында «АЭС» ЖШС-ны сатуға байланысты жоспарланбайды.

Көмір сату көлемі 2018 жылға арналған болжамда 2017 жылдың фактісімен салыстырғанда 0,4 млн тоннаға немесе 1%-ға артады.

2019 жылға арналған болжамда көмір сату көлемі 2018 жылмен салыстырғанда 2%-ға немесе 1,0 млн тоннаға қысқарады. 2018-2019 жылдарға арналған көмір өндіру және көмірді сату көлемі ҚР мен РФ-дағы электр энергиясын өндірудің болжамды көлемін ескере отырып қарастырылды.

5. Есепті кезеңдегі негізгі оқиғалар

Күні	Оқиға
1 қаңтар	1-топтағы энергия өндіруші ұйымдар («Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС мен «Екібастұз ГРЭС- 2» АҚ) үшін шекті тарифтер Энергетика министрлігінің ұсынымы бойынша 8,42 теңге/кВтс деңгейіне дейін төмендеді.

1 қаңтар	Табиғи монополиялар субъектілері (ТМС) үшін 2017 жылдың қаңтарынан бастап заңнамаға өзге қызметті жүзеге асыру бөлігінде өзгерістер (бұрын өзге қызметтен түсетін кіріс негізгі қызметтен түсетін кірістің 5%-ынан аспауы тиіс болатын) енгізілді. Осылайша, субъектілер реттеуші – ТМРЖБҚК бекіткен тарифтерде көзделмеген шығыстарды жүзеге асыру үшін қосымша кіріс алу мүмкіндіктеріне ие болды.
1 қаңтар	Энергиямен жабдықтаушы ұйымдар үшін заңнама жүзінде 2 негізгі мәселе оң шешілді: - тәулік өңірлері бойынша тарифтер - «түнгі» тарифтер сатып алынатын тарифтердің деңгейінде белгіленді, ол тәулік өңірлері бойынша тарифтерді сараланумен байланысты ЭЖҰ-ның залалын жояды; - қасалық алшақтықты жою мақсатында кредиттік қаражат тарқаны үшін ЭЖҰ тарифіне банктерге сыйлықақы қосу, бұрын сыйлықақылар тарифке қосылған жоқ және ЭЖҰ-ның шығындарына жатқызылды;
28 қаңтар	«Самұрық-Қазына» АҚ (бұдан әрі - Қор) Басқармасы 2017 жылы 28 қаңтарда «Самұрық-Энерго» АҚ Директорлар кеңесінің жаңа мүшелерін сайлау туралы шешім қабылдады. Қор мүдделерін білдіретін өкіл ретінде «Самұрық-Энерго» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі болып Үкіметпен өзара іс-қимыл жасау жөніндегі басқарушы директор Рахметов Нұрлан Құсайынұлы сайланды. Хоакин Галиндо Велеза (Joaquin Galindo Velez) Директорлар кеңесінің мүшесі – «Самұрық-Энерго» АҚ Тәуелсіз директоры болып тағайындалды.
1 ақпан	1 ақпаннан бастап «Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС электр энергиясын Ресей Федерациясына жеткізу жүзеге асырылды.
15 ақпан	Fitch Ratings рейтинг агенттігі Қоғам дефолтының ұзақ мерзімді рейтингін шетелдік және ұлттық валютада «BB+» деңгейінде растады.
12 сәуір	Қоғамның кредиттік рейтингі S&P рейтинг агенттігінің бір нотасына төмендеді.
8 маусым	Қазақстан-Қытай Іскерлік кеңесі барысында «Самұрық-Энерго» АҚ мен Датан Корпорациясы (China Datang Corporation) арасында Ерейментау қаласы ауданында электр станциясының қуатын 45-тен 300 МВт-ға дейін ұлғайта отырып, жел паркін бірлесіп кеңейту мақсатында Ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды.
8 маусым	Қазақстан-Қытай Іскерлік кеңесі барысында «Самұрық-Энерго» АҚ Басқарма Төрағасы Алмасадам Сәтқалиев пен «Hydrochina Corporation» вице-президенті Ли Нинъюн (Li Ningjun) «Hydrochina Corporation» қытай корпорациясымен Ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойды. Құжат Қытай компаниясының Шелек дәлізінде қуаты 60 МВт жел электр станциясын келешекте 300 МВт-ға дейін кеңейте отырып, Шелек өзенінде 4 шағын СЭС салу жобасын іске асыруға қатысуын көздейді.
20 маусым	«Самұрық-Энерго» АҚ еурооблигациялары бойынша 9 375 000 АҚШ доллары сомасына купондық сыйлықақы төлеу
03 шілде	«Самұрық-Энерго» АҚ-ның 100 млрд. теңге сомаға бірінші облигациялық бағдарламасы тіркелді.

03 шілде	Облигациялар бағдарламасы шегінде 20 млрд. теңгеге және 28 млрд. теңгеге облигациялардың бірінші және екінші шығарылымы шығарылды
13 шілде	«Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен 40 млрд. теңге сомаға кредиттік келісім жасалды
20 қыркүйек	«Самұрық-Энерго» АҚ 80 млн. АҚШ доллары сомасына халықаралық купондық облигацияларды ішінара өтеді
18 қазан	«МЭБК» АҚ акциялары сатып алушының меншігіне берілді
28 қараша	Энергия өндіруші ұйымдар үшін Энергетика министрлігінің бұйрығымен Электр энергиясына шекті тарифтерді бекіткен кезде ескерілетін тіркелген пайданы (12% мөлшерінде тіркелген пайда), сондай-ақ теңгеруші электр энергиясына шекті тарифтерді бекіткен кезде ескерілетін теңгерім үшін тіркелген пайданы (24% мөлшерінде тіркелген пайда) анықтау әдістемесі бекітілді
28 қараша	Энергия өндіруші ұйымдар үшін Энергетика министрлігінің бұйрығымен 2019-2025 жылдар кезеңіне 700 мың теңгеге/(айына*МВт) электр қуатын дайындықта ұстап тұру қызметіне шекті тарифтер бекітілді
14 желтоқсан	«ШҚ АЭК» АҚ акциялары сатып алушының меншігіне берілді
20 желтоқсан	«Самұрық-Энерго» АҚ 420 млн. доллар сомасына халықаралық купондық еурооблигацияларды өтеді
21 желтоқсан	Standard and Poor's рейтинг агенттігі «Самұрық-Энерго» АҚ рейтингі бойынша болжамды тұрақтыдан жағымдыға қайта қарап, В+/В деңгейіндегі рейтингті бекітті
22 желтоқсан	«ГРЭС-1» ЖШС үшін «КЕГОК» АҚ желілері бойынша электр энергиясын жеткізу бойынша реттелетін қызметке белгіленген тарифке 2018 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енгізе отырып, 0,71 мөлшерде уақытша төмендету коэффициентін бекітті.
28 желтоқсан	«Ақтөбе ЖЭО» АҚ-ны бәсекелес ортаға сату бойынша іс-шаралар аяқталды

6. Компанияны дамытудың негізгі бағыттары

2018-2022 жылдарға арналған бизнес-жоспарда Стратегиялық НҚК-нің нысаналы көрсеткіштерін орындау мақсатында мынадай негізгі даму бастамалары көрсетілді:

1) 2022 жылдан бастап электр энергиясын CASA-1000 бағыты бойынша экспорттау

CASA-1000 жобасы Оңтүстік Азиядағы энергия тапшылығын азайтуға өзара тиімді негізде ықпал ету үшін Орталық Азияның елеулі энергетикалық ресурстарын пайдалана отырып, Орталық және Оңтүстік Азия электр энергиясының өңірлік нарығын құру жолындағы алғашқы қадам болып табылады. 2022 жылдан бастап электр энергиясын CASA-1000 бағытында кемінде 1 млрд. квтс. көлемінде экспорттауды қамтамасыз ету болжануда.

2) Көмірді байыту

Екібастұз көмірі жылу шығару қабілетін ұлғайту және күлділікті азайту бойынша техникалық және экономикалық әлеуетке ие. 2021 жылы көмірді байыту бойынша толық қуаттарды енгізуді қамтамасыз ету мақсатында 2018 жылы жоба бойынша жұмыс басталады деп жоспарлануда.

3) Технологиялық мұқтаждықтар үшін отынның, судың меншікті шығындарын азайту

Отынға жұмсалатын шығындарды азайтуға «Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС-ға 2017 жылғы 372,4 г/кВтс.-тан 2020 жылғы 366 г/кВтс. дейін электр энергиясын босатуға шартты отынның меншікті шығынын (ШОМШ) азайту нәтижесінде қол жеткізуге болады. Пайдалану режимін экономикалық тұрғыдан тиімді жүргізу есебінен ШОМШ-ты азайтудың негізгі себептері – іске қосулы ПВД-мен жұмыс, турбиналарды IV іріктеуден өткізген ТПН-дағы жұмыс және белгіленген қуатты пайдалану коэффициентін (БҚПК) 2018 жылғы 54%-дан 2020 жылы 65%-ға дейін көбейту. Технологиялық мұқтаждықтарға су бойынша шығында 504 млн. теңге көлемінде азайтуға су қоймасын толықтыру көлемін оңтайландыру, сондай-ақ суды технологиялық мұқтаждықтарға жұмсауды азайту есебінен қол жеткізілді.

4) ОЭР-энергия үнемдеуге жұмсалатын шығындарды оңтайландыру

ОЭР-энергия үнемдеуге жұмсалатын шығындарды азайтуға энергия ресурстарын, жөндеу-сервистік қызметті қайта жаратандыру, жаңғырту, қайта құру, есепке алуды жетілдіру есебінен қол жеткізілетін болады.

5) Ағымдағы жөндеу жұмыстарына жұмсалатын шығындарды оңтайландыру

Станцияның негізгі жабдықтарының нақты жай-күйіне сүйене отырып, жөндеу жұмыстарына жұмсалатын шығындарды оңтайландыру есебінен ағымдағы жөндеу жұмыстарына шығындарды азайту, яғни жабдықтардың жарамдылық мерзімі бойынша жөндеу жұмыстарын жүргізу.

6) Өндірістік активтерді қолданыстық күйде ұстап тұруға жұмсалатын күрделі шығыстарды оңтайландыру

2018-2022 жылдарға өндірістік активтерді қолданыстық күйде ұстап тұруға жұмсалатын капиталдандырылатын шығыстарды қысқарту бойынша бастама қарастырылады. Капиталдандырылатын шығыстарды қысқарту жалпы станциялық жабдықтарды жөндеуге жұмсалатын шығындарды азайту есебінен көрсетілді.

7) Активтерді сату

Даму жоспарында сатылатын активтердің тізбесі қарастырылған: «Тегіс Мұнай» ЖШС, «Алматыэнергосбыт» ЖШС, «АЖК» ЖШС - 2018 жылы, «АлЭС» АҚ - 2019 жылы.

8) Қаржылық тұрақтылықты жақсарту

Стратегиялық НҚК-ге ҚБС талаптарының орындалуы жөніндегі бастаманың әсері. ҚБС талаптарына сәйкес, Қарыз/ЕВІТДА қаржы тұрақтылығы коэффициентінің мақсатты және шекті мәні мынадай:

	Мақсатты	Шекті

Компания	К1 Қарыз/ЕБИТДА	К1 Қарыз/ЕБИТДА
	аспайтын	аспайтын
«Самұрық-Энерго» АҚ	3,50	4,50

Аталған қаржылық тұрақтылық коэффициенті сондай-ақ компанияның стратегиялық мақсаттарының бірі болып табылады.

Компания мынадай негізгі іс-шаралардың есебінен Қарыз/ЕБИТДА бойынша мақсатты көрсеткішке қол жеткізуге ұмтылады:

1. 2018-2019жж. активтерді жекешелендіру арқылы түсіруден жоспарланатын қаражат есебінен қарызды өтеу; ;
2. Э/э сату және сәйкесінше ЕБИТДА көлемінің артуы;
3. Өтеу кестесіне сәйкес, қарызды жоспарлы өтеу;
4. Іске асырылатын жекежешендіру бағдарламасы аясында ЕТҰ қарыздарының істен шығуы.

7. Есеп саясатының қағидаттары

2017 жылы Қоғамның электр энергетикасы және көмір салаларындағы жұмысы бекітілген жоспарларға сәйкес жүзеге асырылды.

«Самұрық-Энерго» АҚ компаниялар тобының қаржы-шаруашылық қызметінің қорытындылары туралы шоғырландырылған есепті жасаған кезде бірыңғай ұстаным ұстану мақсатында үлестік қатысу әдісі қолданылады. Бұдан бөлек, қолданыстағы есеп саясатына сәйкес, негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді көрсету бастапқы күн бойынша, яғни қайта бағалау есепке алынбай жүргізіледі. Еншілес компаниялар шоғырландырылған қаржылық есепке сатып алу әдісі бойынша енгізіледі. Сатып алынған сәйкестендірілетін активтер, сондай-ақ бизнесті біріктірген кезде алынған міндеттемелер мен шартты міндеттемелер бақыланбайтын үлестік қатысу мөлшеріне қарамастан, сатып алған күнгі әділ күн бойынша көрсетіледі.

Жоғарыда аталғандардың негізінде, шоғырландырылған теңгерімдегі үлестік қатысу әдісін пайдаланған кезде «Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ, «ForumMuiderB.V.» көмір активтері компаниясы секілді ірі компаниялардың айналымдары алынып тасталды, «Самұрық-Энерго» АҚ тарапынан олардағы иелену үлесі 50%-ды құрайды. Бұдан бөлек, үлестік пайда мен инвестицияның құнсыздануынан «БЖЭС» қауымдастырылған компаниясының 50% -1 акция иелену үлесі бойынша қаржылық нәтижесі көрсетіледі.

«Самұрық-Энерго» АҚ-ның шоғырландырылған қаржылық нәтижесін қалыптастырған кезде осы компаниялар бойынша пайданың үлесі «ұйымның үлестік қатысу мен инвестицияның құнсыздану әдісі бойынша есептелетін пайдасының/залалының үлесі» бабында көрсетіледі.

2016 жылдың 23 қарашасында Компанияның Директорлар кеңесі Үкіметтің активтерді жекешелендіру туралы қаулысына сәйкес, бірқатар еншілес ұйымдарды жекешелендіру жоспарын мақұлдады. 2017 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша, «Ақтөбе ЖЭО» АҚ, АО «ШҚ АЭК» АҚ, «Шығысэнерготрейд» ЖШС және «МЭБК» АҚ активтері сатылды.

8. Қаржы-экономикалық көрсеткіштер

№ р/с	Көрсеткіш, млн теңге	2016 нақты	2017 нақты	2018 болжам	2019 болжам
1	Өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен кіріс	181 310	219 892	220 125	193 070
1.1.	Электр энергиясын өндіру	124 085	151 861	194 407	189 381
1.2.	Энергиямен қамтамасыз етуші ұйымдардың электр энергиясын сатуы	90 284	94 458	0	0
1.3.	Жылу энергиясын өндіру	13 991	17 370	20 440	191
1.4.	Электр энергиясын жеткізу және тарату	33 448	38 058	0	0
1.5.	Химиялық тазартылған суды сату	1 662	1 672	1 699	0
1.6.	Жалға алулар	3 504	3 289	3 417	3 417
1.7.	Өзге	778	1 701	1 203	1 073
2	Сатылған өнім мен көрсетілген қызметтердің өзіндік құны	136 127	159 611	146 676	100 693
2.1.	Электр энергиясын өндірудің өзіндік құны	91 658	107 795	125 383	100 102
2.2.	Энергиямен қамтамасыз етуші ұйымдардың электр энергиясын сатуының өзіндік құны	88 644	91 817	0	0
2.3.	Жылу энергиясын өндірудің өзіндік құны	13 699	17 122	19 036	0
2.4.	Электр энергиясын жеткізудің өзіндік құны	26 506	28 337	0	0
2.5.	Химиялық тазартылған суды сатудың өзіндік құны	1 614	1 644	1 686	0
2.6.	Негізгі қызметтің басқа түрлерінің өзіндік құны	215	443	719	724
	<i>Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің амортизациясы</i>	<i>41 053</i>	<i>43 824</i>	<i>41 067</i>	<i>37 497</i>
3	Жалпы пайда	45 184	60 281	73 449	92 378
4	Қаржыландырудан түскен кірістер ⁽¹⁾	3 396	2 805	1 033	434
5	Өзге кірістер	6 061	3 224	426	558
6	Өнімді сату мен қызмет көрсетуден түскен шығыстар	3 017	15 145	16 277	21 052
7	Жалпы және әкімшілік шығыстар	12 826	12 709	12 658	9 997
8	Қаржыландыруға жұмсалған шығыстар ⁽²⁾	19 218	29 182	31 752	23 937
10	Негізгі емес қызметке жұмсалған өзге шығыстар ⁽³⁾	2 056	5 959	492	586
11	Ұйымның үлестік қатысу және инвестицияның құнсыздану әдісі есептелетін пайдасының/залалының үлесі	4 895	(26 636)	9 825	8 436
12	Тоқтатылған қызметтен түскен пайда (залал)	2 494	1 670	13 934	10 576
13	Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	6 521	5 553	10 135	12 532
14	Азшылықтың үлесі	632	681	276	276
15	Топ Акционерлеріне тиесілі барлық пайда	17 759	(27 884)	27 076	44 002

(1) Аудит жүргізілген ҚЕ-де 2016ж. бағам айырмасының сальдосы «қаржылық кірістер» бөлімінде көрсетілді

(2) Аудит жүргізілген ҚЕ-де 2017ж. бағам айырмасының сальдосы «қаржылық кірістер» бөлімінде көрсетілді

(3) 2017 ж. аудит жүргізілген ҚЕ-де «құнсызданудан шеккен залалды қалпына келтіруден» түскен кіріс пен құнсызданудан түскен залал (НЕТТО) «қаржылық шығыстар» бабында көрсетілді

Ескертпе: Қызмет түрлері бойынша кірістер мен өзіндік құн алып тастауды есептемей көрсетілді.

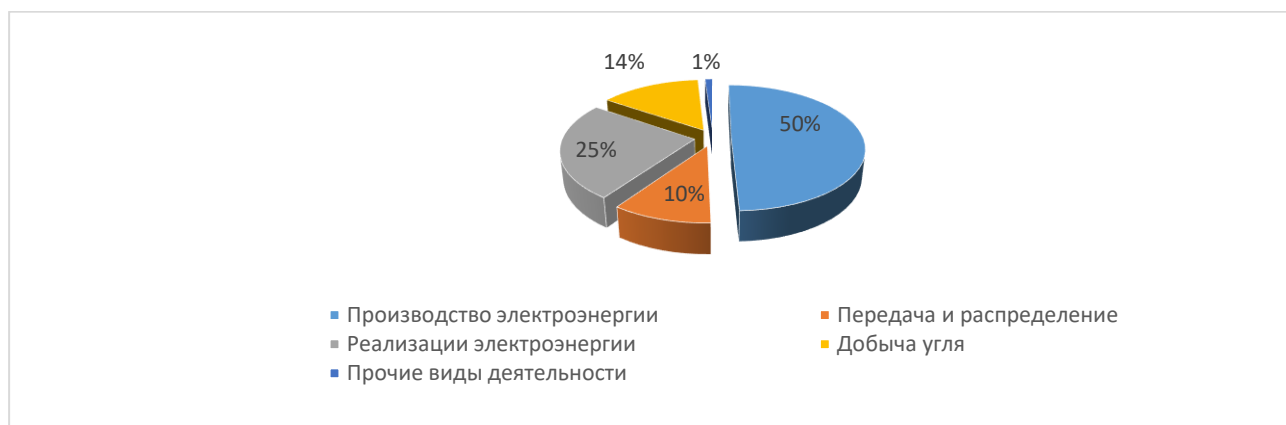
«Самұрық-Энерго» компаниялар тобы бойынша **Өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен кірістер 2017 жылы 219 892 млн теңгені құрады:**

Шоғырландырылған түсім негізінен электр энергиясын өндіру сегменті бойынша электр энергиясын сату көлемінің өсуі есебінен өсті. Алайда, 2017 жылы 1-топтағы ЭӨҰ үшін өлшенген орташа тарифтің төмендегені байқалады, ол орталықтандырылған сауда-саттықта электр энергиясын нарықтық бағалар бойынша сату үлесінің ұлғаюына, сондай-ақ дағдарыс жағдайында қолдау көрсету мақсатында нарықтың стратегиялық субъектілері үшін жеңілдіктер беруге байланысты. Осылайша, «Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС-ге 2017ж. 4 субъект үшін жалпы сомасы 6,85 млрд. теңгеге жеңілдікті тарифтер берілді.

Сегменттер бойынша түсімнің бөлінуі мен сатылуы (өткізу), өсуі электр энергиясының көлемі мен тарифтерге байланысты.

Қызметтің негізгі түрлері бойынша 2017 жылғы кірістің құрылымы

Алдағы кезеңге арналған болжам: 2018 жылға арналған болжамда сатудан түскен кіріс 2017 жылдың фактісі деңгейінде 220 125 млн теңге мөлшерінде жоспарланған, бұл жоспарланатын сатуға сәйкес «Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС-ның кірісін электр энергиясын сату көлемін өсіре отырып ұлғайтуға және сонымен қатар «АЖК» АҚ мен «АЭС» ЖШС-ның айналымынан алып тастауға байланысты.

Өндірушілер бойынша бөлгендегі өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен кіріс

Көрсеткіш, млн теңге	2016	2017	2018 (болжам)	2019 (болжам)
Өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен кіріс	181 310	219 892	220 125	193 070
«Самұрық-Энерго» АҚ	8 417	20 765	63 475	66 649
«Green Energy» ЖШС	113	131	180	285
«Бұқтырма ГЭС» АҚ	3 503	3 288	3 417	3 417
«Шардара СЭС» АҚ	3 157	3 405	2 989	7 305
«Мойнақ СЭС» Ақ	9 919	10 889	8 868	10 095
«Алматыэнергосбыт» ЖШС	90 284	94 458	0	0
«АЖК» АҚ	33 848	38 658	0	0
«АлЭС» АҚ	60 761	62 349	65 489	0
«ЕГРЭС-1» ЖШС	62 729	90 177	134 414	166 904
«БЖЭС» ЖШС	3 435	4 388	4 757	4 995
Energy Solution center	334	666	1 052	1 061
Топ ішілік айналымдар (алып тастау)	-95 190	-109 282	-64 515	-67 641

Қоғамның негізгі қызметінен түскен кірістегі негізгі үлес «Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС-ға, «АлЭС» АҚ-ға, «АЖК» АҚ-ға, «АЭС» ЖШС-ға тиесілі. Сонымен бірге, жалпы сомадағы кірістерді шоғырландырған кезде негізінен энергия өндіруші және энергия таратушы компаниялар бойынша топ ішіндегі айналымдар алынып тасталады.

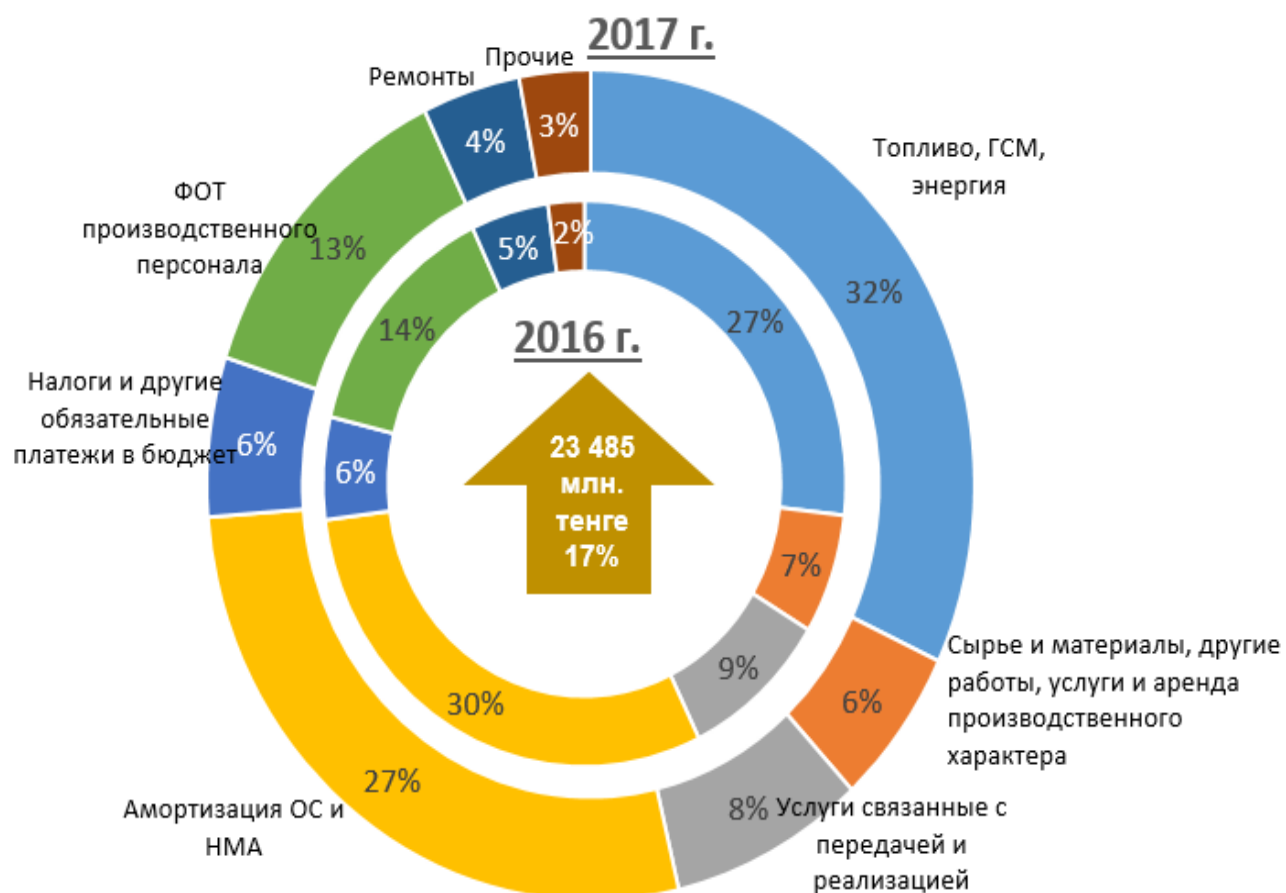
Қнім мен қызмет көрсетудің өзіндік құны

Көрсеткіш, млн теңге	2016	2017	2018 (болжам)	2019 (болжам)
Отын	31 626	43 364	53 050	35 592
Еңбекке ақы төлеу және оған байланысты шығыстар	22 316	24 035	15 160	5 174
Сатып алынған электр энергиясының құны	4 679	7 256	5 143	4 043
Негізгі құралдардың тозуы және МЕА амортизациясы	41 053	43 824	41 067	37 497
Жөндеу және ұстау	6 416	6 517	6 212	4 533
Электр энергиясын жеткізу және басқа қызметтер	7 444	8 506	2 994	44
Материалдар	1 880	1 762	1 986	1 224
Сумен қамтамасыз ету	3 835	4 455	5 030	2 589
Желілердегі шығын	198	205	0	0

Табыс салығынан басқа салықтар	5 955	7 627	8 803	7 427
Сыртқы ұйымдардың қызметі	7 528	7 394	5 264	1 829
Басқа	3 198	4 665	1 968	739
БАРЛЫҒЫ	136 127	159 611	146 676	100 693

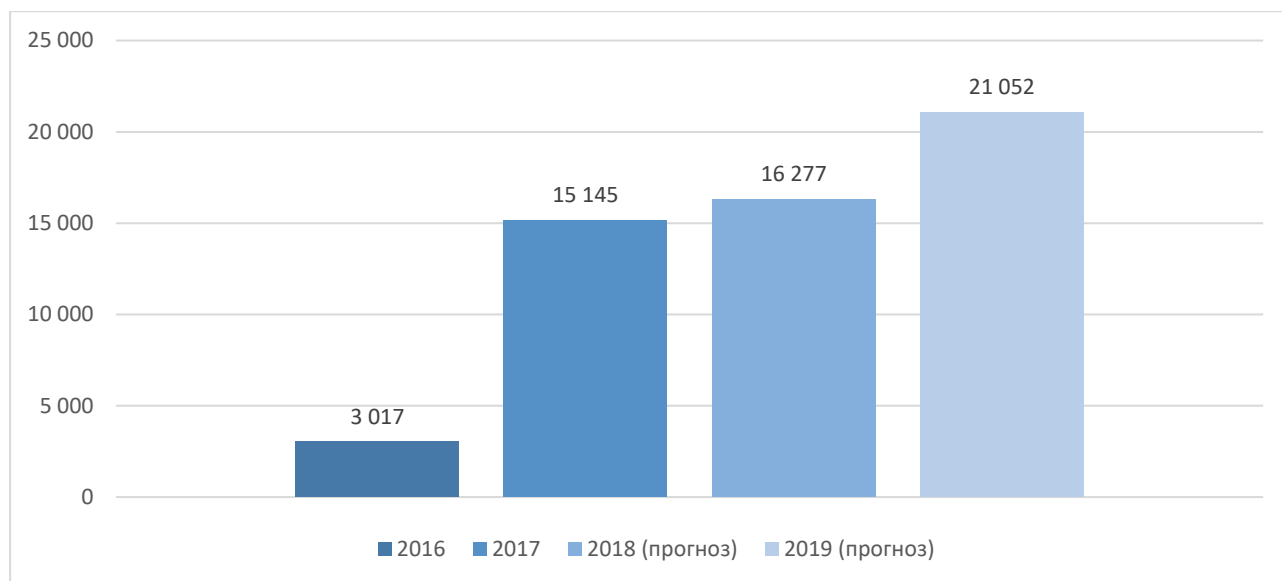
2017 жылдың қорытындысы бойынша **өзіндік құн** 159 611 млн теңгені құрады, бұл 2016 жылдың фактісінен 17%-ға жоғары. Негізінен, бұл өсу өндіріс және сату көлемінің өсуіне байланысты, сондай-ақ тауарлар мен қызметтерге бағаның өсуі есебінен өзгеріп отыратын шығыстар бойынша болды.

Қызметтің негізгі түрлері бойынша өзіндік құнның құрылымы

Алдағы кезеңге арналған болжам: 2018 жылға арналған болжамда сатылған өнім мен көрсетілген қызметтің өзіндік құны азаяды, бұл өндіріс көлемінің өсуі есебінен «Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС бойынша өзіндік құн ұлғайған кезде «АЖК» АҚ мен «АЭС» ЖШС активтерін негізгі қызметтен тоқтатылған қызметке қайта жіктеуге байланысты. 2019 жылға арналған болжамда өзіндік құн бойынша шығыстар өндіріс көлемінің өсуі есебінен «Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС бойынша өзіндік құн ұлғайған кезде «АлЭС» АҚ-ны негізгі қызметтен тоқтатылған қызметке қайта жіктеуге байланысты азаяды.

Сатуға жұмсалған шығындар, млн. теңге

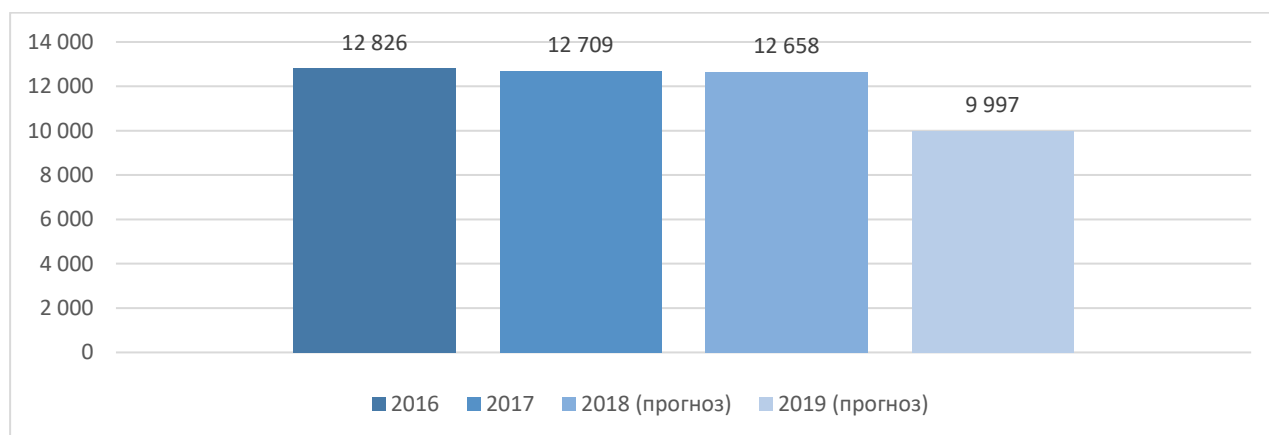

2017 жылдың қорытындылары бойынша сатуға жұмсалған шығындар едәуір өсті, аталған ауытқу 01 ақпаннан бастап «Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС-ның РФ-ға электр энергиясын жеткізуіне, сондай-ақ «KEGOC» АҚ тарифтерінің өсуіне орай «KEGOC» АҚ желілері бойынша э/э-ны тасымалдауға жұмсалған шығындарға байланысты.

2017 жылмен салыстырғанда 2018 жылға жасалған болжамда сатуға жұмсалған шығындардың өсімі 7%-ды құрайды. Шығындардың ұлғаюы РФ-ға электр энергиясын экспорттау көлемінің өсуіне негізделген, бұл жерде «ГРЭС-1» ЖШС үшін «КЕГОК» АҚ желілері бойынша тасымалдауға арналған шығындарға 0,71 мөлшерінде уақытша төмендету коэффициенті алынды, ол 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі.

2019 жылдың болжамында шығындардың өсуі «KEGOC» АҚ тарифтерінің өсуіне байланысты.

Әкімшілік шығыстар, млн. теңге

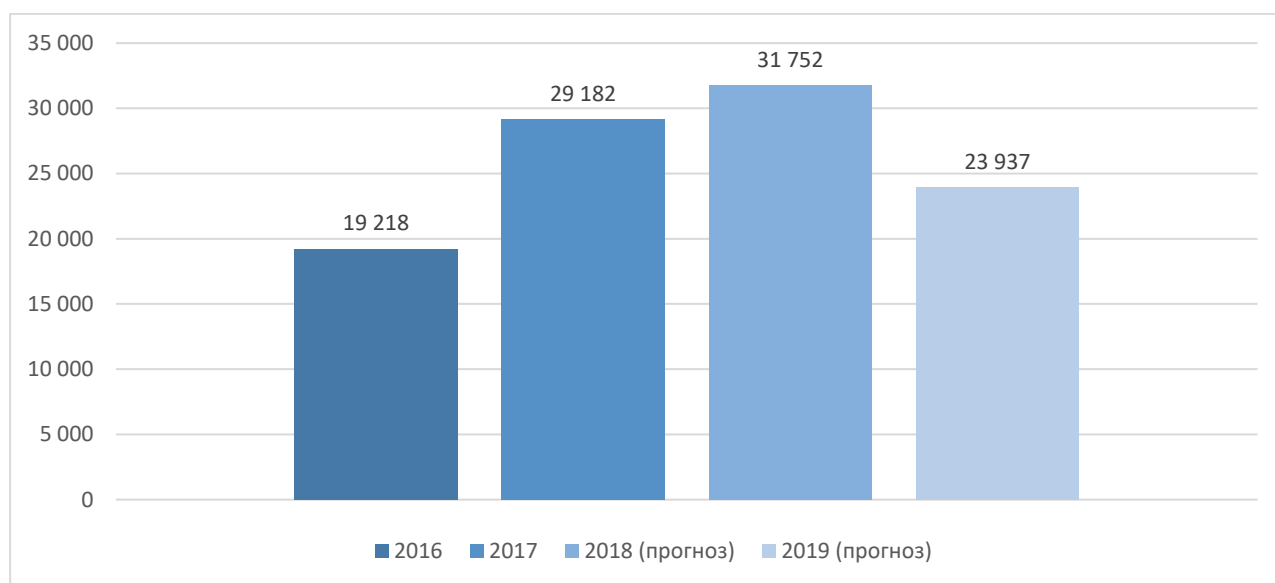

Компаниядағы шығындарды оңтайландыру бойынша өткізілетін іс-шараларға байланысты 2017 жылдың қорытындылары бойынша әкімшілік

шығыстар 12 709 млн. теңгені құрады, бұл 2016 жылғы фактінің деңгейінен төмен.

Алдағы кезеңге арналған болжам: 2018 жылға арналған болжамда әкімшілік шығыстар 2017 жылдың деңгейінен төмен және 12 658 млн. теңгені құрайды. 2019 жылға арналған болжамда 2018 жылғы болжаммен салыстырғанда әкімшілік шығыстар азаяды және активтерді негізгі қызметтен тоқтатылған қызметке қайта жіктеумен байланысты 9 997 млн. теңгені құрайды.

Қаржылық шығыстар, млн. теңге

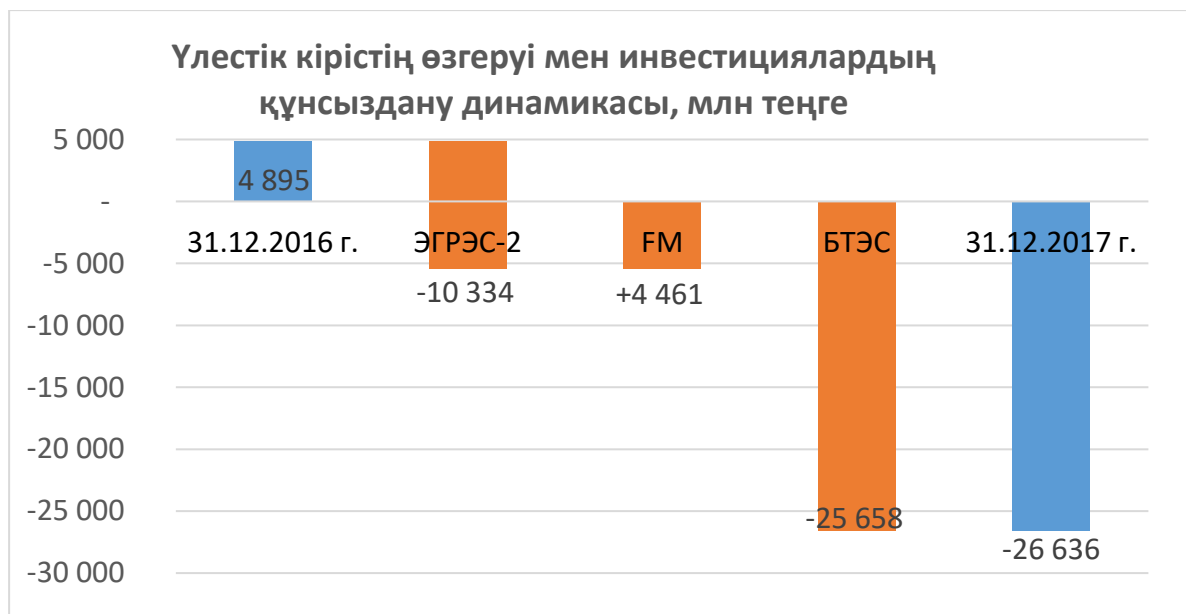

2017 жылдың қорытындылары бойынша қаржылық шығыстар 29 182 млн. теңгені құрады, бұл 2016 жылғы нақты мәннен жоғары. Қаржыландыруға жұмсалған шығындардың ұлғаюы негізінен бұрын капиталдандырылған пайыздарды аудару есебінен «Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС бойынша және еурооблигацияларды едәуір жоғары мөлшерлеме бойынша қайта қаржыландырумен (соған қоса теңгені қайта қаржыландыру есебінен валюталық тәуекел азаяды) және активтерді сату арқылы төлемдерді бөліп төлеу дисконтын көрсетуге байланысты Корпоративтік орталық бойынша болады.

Алдағы кезеңге арналған болжам: 2018 жылға арналған болжамда қаржыландыруға жұмсалған шығындар 31 752 млн. теңгені құрайды, 2017 жылдың фактісі бойынша, ұлғаю 2017 жылы еурооблигацияларды едәуір жоғары пайыздық мөлшерлеме бойынша қайта қаржыландыру есебінен болды. 2019 жылға арналған болжамда шығындардың азаюы Корпоративтік орталықтың заемдарын өтеумен байланысты.

Бірлескен және қауымдасқан кәсіпорындардың пайдасындағы үлес пен инвестициялардың құнсыздануы

Көрсеткіш, млн теңге	2016 нақты	2017 нақты	2018 жоспар	2019 жоспар
Бірлескен және қауымдасқан кәсіпорындардың пайдасындағы үлес	4 895	(26 636)	9 825	8 436

2017 жылғы үлестік кіріс және инвестициялардың құнсыздануы ұқсас кезеңге қатысты (31 530) млн. теңгеге қысқарып, (26 635) млн. теңгені құрады.

Негізгі өзгерістер мына активтер бойынша болды:

«Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ – өткен жылмен салыстырғанда 10 334 млн. теңгеге азаю төмендегі факторларға негізделген:

- 5 844 млн. теңге мөлшерінде НҚ-ның құнсыздануынан болған шығындарды көрсетуге және 5 233 млн. теңгеге қаржыландыруға жұмсалған шығындардың өсуіне байланысты, оған қоса 780 млн. теңге мөлшерінде бағам айырмашылығынан болған шығындар азайды;

Forum Muider - 4 461 млн. теңгеге ұлғаю негізінде «Богатырь Көмір» ЖШС бойынша 5 777 мың тонна (16,5%) көмірді ішкі және сыртқы нарықтарға сату көлемінің артуы мен экспорт бағасының 16,1 %-ға артуы есебінен болды.

«БЖЭС» АҚ – 2016 жылмен салыстырғанда 25 658 млн. теңгеге азаюы негізінде 27 571 млн. теңге сомаға инвестициялардың құнсыздануын тану есебінен болды.

2018 жылғы жоспарда кіріс 9 825 млн. теңгені, 2019 жылы - 8 436 млн. теңгені құрады.

Тоқтатылған қызметтен түскен кіріс (шығыс)

Көрсеткіш, млн теңге	2016	2017	2018 (болжал)	2019 (болжал)
Тоқтатылған қызметтен кіріс	2 494	1 670	13 934	10 576

2017 жылдың қорытындылары бойынша, **Тоқтатылған қызметтен түскен кіріс** 1 670 млн. теңгені құрады, бұл мына ЕТҰ-лардың қаржылық нәтижелерін қамтиды: «ШҚ АЭК» АҚ, «ШЭТ» ЖШС, «МЭБК» АҚ, «Тегіс Мұнай» ЖШС және «Маңғышлақ Мұнай» ЖШС.

2018 жылға арналған болжалда тоқтатылған қызметке «АЖК» АҚ, «АЭС» ЖШС, 2019 жылы – «АлЭС» АҚ активтері жатқызылды.

9. Компания қызметінің түрлерін тарифтік мемлекеттік реттеу

Есептік кезеңде мына тарифтер қолданылды:

- 2009-2015жж. кезеңде бекітілген шекті тарифтердің қолданылу мерзімі аяқталғаннан кейін *энергия өндіруші* ұйымдар үшін (ЭӨҰ) 2016-2018жж. аралығында станциялар үшін тарифтер 2015 жылдың деңгейіндегі тариф сақталды. Соған қоса, 2015 жылғы ақпаннан бастап 2016 жылғы желтоқсанға дейін ЭӨҰ-ның бірінші тобы («Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС және «Екібастұз ГРЭС-1 станциясы» АҚ) үшін белгіленген 8,80 теңге/кВтсағ мөлшеріндегі шекті тариф болғанда Компания 8,65 теңге/кВтсағ төмендетілген тариф бойынша электр энергиясын сатты. ҚР Үкіметінің ұлттық экономиканы қолдау жөніндегі тапсырмасын ескере отырып, 2017 жылы ішінде және қазіргі уақытқа дейін станциялар электр энергиясын ,42 теңге/кВтсағ-тан аспайтын тарифтер бойынша сатуды жүзеге асырады.

«Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС-ның 2017 жылғы орта өлшемді тарифі 6,39 теңге/кВтсағ-ты құрады, бұл 2016 жылдың деңгейінен (7,33 теңге/кВтсағ) 0,94 теңге/кВтсағатқа төмен. Орта өлшемді тарифтің қысқаруы орталықтандырылған сауда-саттықтарда электр энергиясын нарықтық бағалар бойынша сату, сондай-ақ экспортқа бағдарланған өнеркәсіптік кәсіпорындарға жеңілдік беру нәтижесінде болды.

«Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ-ның 2017 жылғы орта өлшемді тарифі 6,60 теңге/кВтсағ-ты құрады, бұл 2016 жылғы (6,68 теңге/кВтсағ) деңгейден 0,08 теңге/кВтсағ-қа төмен. Орта өлшемді тарифтің қысқаруы электр энергиясын орталықтандырылған сауда-саттықтарда сату нәтижесінде болды.

«Мойнақ СЭС» АҚ және «Шардара СЭС» АҚ үшін ауқымды инвестициялық бағдарламаларды іске асыруды ескере отырып, 9,50 теңге/кВтсағ мөлшерінде жеке және есептік тарифтер бекітілді, бұнда электр энергиясының бір бөлігін орталықтандырылған сауда-саттықтарда сату есебінен «Мойнақ СЭС» АҚ-ның 2016-2017жж. кезеңіндегі нақты тарифтері бекітілген тарифтерден төмен.

Жаңартылатын энергия көздері (ЖЭК) үшін бекітілген тіркелген тарифтер инфляцияны ескере отырып, жыл сайынғы индекстеуге жатады.

ЭӨҰ үшін қуат нарығын ендіру ҚР Энергетика министрінің 03.07.2015ж. №465 бұйрығымен (ҚР ЭМ-ның 28.11.2017ж. № 414 бұйрығымен енгізілген өзгерістері бар) 2019ж. жүзеге асырылады. ЭӨҰ-ның барлық топтары үшін 2019-2025жж. аралығына 700 мың теңге /(МВт*ай) мөлшерінде электр энергиясы қуатының дайындығын қолдау жөніндегі қызметке шекті тарифтер бекітілді.

ЭӨҰ үшін «Электр энергиясына шекті тарифтерді бекіткен кезде ескерілетін тіркелген кірісті (12% мөлшерінде тіркелген кіріс), сондай-ақ теңгерімделген электр энергиясына шекті тарифтерді бекіткен кезде ескерілетін, теңгеру үшін тіркелген кірісті (24% мөлшерінде тіркелген кіріс) белгілеу әдістемесі» бекітілді. Алайда, қуат нарығын енгізу үшін ЭӨҰ тобы бойынша электр энергиясына тарифтерді қайта бекіту қажет, себебі 2015ж. бұрын бекітілген тарифтер жоғарыда көрсетілген Әдістемеге сәйкес келмейді.

Электр энергиясын өндіруге арналған орта өлшемді тариф

Атауы	Өлш. бірл.	2016ж. нақты	2017ж. нақты	Жоспар 2018ж.	Жоспар 2019ж.
«Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС	теңге/кВт. сағ				
электр энергиясына тариф, теңге/кВтсағ.		7,33	6,39	7,11	5,87
куатқа арналған тариф, мың теңге/МВт*ай					700
«Екібастұз ГРЭС-2» АҚ	тенге/кВт. ч				
электр энергиясына тариф, теңге/кВтсағ.		6,68	6,60	7,48	5,77
куатқа арналған тариф, мың теңге/МВт*ай					3 000
"АлЭС" АҚ	тенге/кВт. ч				
электр энергиясына тариф, теңге/кВтсағ.		8,60	8,60	9,56	8,89
куатқа арналған тариф, мың теңге/МВт*ай					1 543
"Ақтөбе ЖЭО" АҚ	тенге/кВт. ч	7,30	7,30	-	-
«Шардара СЭС» АҚ	тенге/кВт. ч				
электр энергиясына тариф, теңге/кВтсағ.		9,50	9,50	9,50	2,28
куатқа арналған тариф, мың теңге/МВт*ай					8 529
"Мойнақ СЭС" АҚ	тенге/кВт. ч				
электр энергиясына тариф, теңге/кВтсағ.		8,25	8,65	9,50	3,97
куатқа арналған тариф, мың теңге/МВт*ай					5 344
"Samruk-Green Energy" ЖШС	тенге/кВт. ч	36,13	42,12	45,11	46,88
"Бірінші жел электр станциясы" ЖШС	тенге/кВт. ч	22,68	26,11	28,31	29,43

« - » актив сатылды/сатуға жоспарланады

- заңнама талаптарын орындау үшін «АлЭС» АҚ-ның жылу энергиясын өндіруі үшін тарифтерге инвестициялық құрамдасын қоса отырып, 2017-2021жж. аралығына шекті ұзақ мерзімді тарифтер бекітілді. «Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС-да 2017ж. қазаннан бастап тұтынушыларға бу мен ыстық су түріндегі жылу энергиясын іске асыруды бастады (Павлодар облысы бойынша ТМРБҚКД белгіленген тәртіпте қызметтерге арналған тарифтер бекітілді).

Жылу энергиясын өндіруге арналған тарифтер

Атауы	Өлш. бірл.	2016ж. нақты	2017ж. нақты	2018ж. жоспар	2019ж. жоспар
"АлЭС" АҚ	теңге/Гкал.	2 872	3 363	3 951	4 070
"Ақтөбе ЖЭО" АҚ	теңге/Гкал.	1 532	1 839	-	-
«Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ	теңге/Гкал.	683	740	809	831
«Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС	теңге/Гкал.		352	511	511

« - » актив сатылды/сатуға жоспарланады

- ұқсастығына қарай аймақтық энергия жеткізуші компаниялар (АЭК-тар) үшін ұсынылған тарифтік сметалар негізінде 2016-2020жж. аралығына шекті ұзақ мерзімді тарифтер бекітілді. Тарифтер желілік компаниялар үшін инвестициялық бағдарламаларды қамтиды.

Электр энергиясын жеткізу қызметтеріне арналған тарифтер

Атауы	Өлш. бірл.	2016ж. факт	2017ж. факт	2018ж. жоспар	2019ж. жоспар
"АЖК" АҚ	теңге/кВт.сағ	5,35	5.83	6,04	-
«ШҚ АЭК" АҚ	теңге/кВт.сағ	3,76	3.83	-	-
«МЭБК» АҚ	теңге/кВт.сағ	4,16	4.44	-	-

« - » актив сатылды/сатуға жоспарланады

- энергиямен қамтамасыз ететін ұйымдар үшін (ЭҚҰ) есептік кезеңде тарифтер ТМРЖБҚК-мен келісілді.

ЭҚҰ-ның электр энергиясын сатуы үшін тарифтер

Атауы	Өлш. бірл.	2016ж. нақты	2017ж. нақты	2018ж. жоспар	2019ж. жоспар
«АлматыЭнергоСбыт» ЖШС	теңге/кВт.сағ	15,66	16.38	17,64	-
«ШығысЭнергоТрейд» ЖШС	теңге/кВт.сағ	10,48	10.99	-	-

« - » актив сатылды/сатуға жоспарланады

2017ж. заңнаманың өзгеруіне байланысты ЭҚҰ-да тәулік аймақтары бойынша сараланған тарифтер жойылды. Жеке тұлғалар үшін тұтыну нормалары бойынша саралау сақталды, заңды тұлғалар үшін электр энергиясын жеткізу босатудың орташа тарифтері жүзеге асырылады.

10. Стратегиялық НҚК-лардың орындалуы

№	Атауы	2016 нақты	2017 нақты	2018 (болжал)	2019 (болжал)
1	Экономикалық қосылған құн (EVA), млн. теңге	-44 355	-47 131	-25 292	-10 147
	<i>Бақыланатын активтер бойынша EVA</i>	<i>-44 355</i>	<i>-47 131</i>	<i>-33 679</i>	<i>-17 386</i>
	<i>ҚБ және АК бойынша EVA</i>			8 388	7 238
2	Қарыз/ЕБИТДА (арасалмағы)	5,41	4,64	3,28	2,02
3	Даму және дивиденттер үшін бос құралдар, млн.теңге	24 201	36 742	66 191	78 119
4	Таза активтердің құны (NAV), млн.теңге	412 874	382 946	448 923	492 925
5	Трансформациялау бағдарламасын іске асыру, %		65	100	100
6	Корпоративтік басқару рейтингі		B	BB	BBB
7	Электр энергиясын өндіру көлемдері, млн.кВтсағ	22 485	28 662	31 688	35 030
8	ҚР-дағы электр энергиясы нарығының үлесі	23,9%	28,0%	30,2	33,1
9	Жекешелендірудің Кешенді Жоспарын іске асыру аясында «Самұрық-Энерго» АҚ активтерінің сатылуын қамтамасыз ету			100	100

Компанияның стратегиялық көрсеткіштерінің 2016 жылдан 2019 жылға қарай жақсару үрдісі байқалады. Өсудің негізгі драйверлері мыналар болып табылады: РФ-ға экспорт арқылы электр энергиясын сату көлемінің өсуі; ішкі нарықтағы өсу; электр энергиясын экспорттаумен байланысты тасымалдауларға жұмсалған шығындарға уақытша төмендетілген коэффициенттер алу; қуат нарығын енгізу; қарыз жүктемесін азайту.

11. Күрделі шығындарды талдау

№	ЕТҰ	2016	2017	2018	2019
		нақты	нақты	жоспар	жоспар
	БАРЛЫҒЫ	79 061	72 418	71 461	74 105
1	Инвестициялық жобалар, оның ішінде	41 810	25 177	32 159	48 614

№	ЕТҰ	2016	2017	2018	2019
		нақты	нақты	жоспар	жоспар
1.1	Жаңа электр сүзгілерін орната отырып, 1-ші блокты қалпына келтіру	5 296	3 962	2 471	
1.2	Жаңа электр сүзгілерін орната отырып, 2-ші блокты қалпына келтіру				
1.3	АТҚ-500 кВ-ны жаңғырту	9 805			
1.4	№3 энергия блогын сала отырып, Екібастұз ГРЭС-2-ні кеңейту және қайта құру (50%)	4 008	-36		
1.5	«Богатырь» кесігінде көмір өндірудің, тасымалдаудың, тұрақтандырудың және жүктеудің циклдық-ағындық технологиясына көшу (50%)	30	30	10 121	9 806
1.6	«Шамалған» (Үшқоңыр) ҚС-ны және жақын орналасқан 35/10кВ ҚС-лардан жүктемелерді аудара отырып, «Шамалған станциясы» ҚС-ны сала отырып, Қарасай ауданында электр желілерін дамыту	58			
1.7	Кейін 131А ҚС-ны бөлшектей отырып, «Горный Гигант» №131А 220/110/10кВ ҚС-ны 110кВ желілер бойынша «Ерменсай» 220/110/10кВ №160А ҚС-ға аудару	340	5 079		
1.8	Алматы ЖЭО-2-ні қайта құру және кеңейту. III-кезек. Қазандық агрегаты № 8 станциясы.	183			
1.9	ЖЭО-2-де күл-қожды жоюдың құрма жүйесін қайта құру			100	
1.10	Ақтөбе ЖЭО-ны қайта құру және жаңғырту	2			
1.11	Мойнақ СЭС-ін салу	79	2		
1.12	Шардара СЭС-ін жаңғырту	8 988	11 263	2 183	10 371
1.13	Қуаты 45 МВт Ерейментау ЖЭС-ін салу (I-кезек)				
1.14	Қуаты 50 МВт Ерейментау ЖЭС-ін салу (II-кезек)	145	100		
1.15	Придорожное газ кен орны негізінде ГТЭС салу	426	140	1 488	
1.16	Өзге жобалар	12 450	4 637	15 796	28 437
2	Өндірістік активтерді жұмыс күйінде ұстау	35 731	46 042	36 686	23 495
2.1	«Богатырь-Көмір» ЖШС (50%)	1 439	3 508	4 881	3 190
2.2	«ЕГРЭС-2 ст.» АҚ (50%)	17	224	644	
2.3	«ЕГРЭС-1» ЖШС	16 787	17 919	11 402	16 459
2.4	«Алатау Жарық Компаниясы» АҚ	9 312	13 580	13 206	
2.5	«Алматы Электр Станциялары» АҚ	1 681	4 848	6 021	3 825

№	ЕТҮ	2016	2017	2018	2019
		нақты	нақты	жоспар	жоспар
2.6	«Ақтөбе ЖЭО» АҚ	392	374		
2.7	«Мойнақ СЭС» АҚ	1 084	304	367	
2.8	«Шардара СЭС» АҚ	124	120	6	11
2.9	«Маңғыстау ЭБК» АҚ	2 027	2 251		
2.10	«АлматыЭнергоСбыт» ЖШС	68	35	91	
2.11	«Samruk-Green Energy» ЖШС	3		15	8
2.12	«Бірінші жел электр станциясы» ЖШС	24	3	54	1
2.13	«ШҚ АЭК» АҚ	2 740	2 861		
2.14	«Шығысэнерготрейд» ЖШС	33	16		
3	Әкімшілік активтерді жұмыс күйінде ұстау	1 411	1 145	785	173
4	Өзге	109	54	1 831	1 823

2016 жылы іске асырылған жобалар

2016 жылы мамырда «Ақтөбе ЖЭО-ны қайта құру және жаңғырту» жобасын іске асыру аяқталды. Жоба қуаты 30 МВт №3 турбинаны орнату есебінен Ақтөбе облысының электр энергиясы тапшылығын жабу үшін белгіленген қуатын арттыруға бағытталған.

2016 жылы қыркүйекте Алматы ЖЭО-2-нің №8 станциясының қазандық агрегатын қайта құру аяқталды. Жоба жылу жүктемелерінің болжанатын өсуін жабуға, «Универсиада-2017» объектілерін жылумен қамтамасыз етуге және белгіленген жылуды 1414 Гкал/сағ-қа арттыруға, Алматы ЖЭО-2-нің электр энергиясын 450 млн. кВтсағатқа өндіруге бағытталған.

2016 жылы қарашада сапалық ескірген жабдықты ауыстыру (ажыратқыштар, трансформаторлар, айырғыштар) және жабдықтың қызмет ету мерзімін арттыру мақсатында Екібастұз ГРЭС-1 АТҚ-500 кВ жаңғырту аяқталды.

2017 жылы іске асырылған жобалар

2017 жылы желтоқсанда трансформаторлық қуаты 80 МВА Алматы қаласының солтүстік бөлігінің өсетін жүктемелерінің сенімді және үздіксіз электрмен қамтамасыз ету мақсатында «Түрксіб» 110/10 кВ ҚС-ны салу жобасын іске асыру ақталды.

2018 жылы аяқтау жоспарланатын жобалар

2018 жылдың бірінші жартыжылдығының аяғына дейін кейіннен Горный Гигант ҚС-ны бөлшектей отырып, 110 кВ желілері бойынша Горный Гигант 220 кВ ҚС-ның жүктемесін Ерменсай 220 кВ ҚС-ға аудару жобасы бойынша жұмысты аяқтау жоспарланады.

2018 жылғы қазанда «Шамалған» (Үшқоңыр) 110/10кВ ҚС-ны және жақын орналасқан 35/10кВ ҚС-лардан жүктемелерді аудару отырып, «Шамалған станциясы» ҚС-ны салу арқылы Қарасай ауданында электр желілерін дамыту»

жобасын аяқтау жоспарланады. Жоба Алматы облысы Қарасай және Жамбыл аудандарының тұтынушыларын энергиямен қамтамасыз ету сенімділігін арттыруды, сондай-ақ электр желілерінде электр энергиясының шығындарын азайтуды болжайды.

2019 жылы аяқтау жоспарланатын жобалар

2019 жылы Шардара СЭС-ін жаңғырту жобасы бойынша жұмыстар аяқталады. Жоба станцияның белгіленген қуатын 100 МВт-дан 126 МВт-ға дейін арттыруға мүмкіндік береді.

12. Өтімділік пен қаржылық тұрақтылығының көрсеткіштері

Сыртқы кредиторлардан ковенантты орындау:

Ковенант	Норматив	2017ж. нақты	Ауытқу	Ескертпе
Қарыз/ЕБИТДА (ЕҚҚДБ, ҚХБ)	4,5-тен аспайды	4,64	0,14	Сақталады (ЕҚҚДБ-ның 22.11.2017ж. келісу хаты (вейвер) және ҚХБ-ның 27.12.2017ж. келісу хаты (вейвер) алынды)
ЕБИТДА/Пайыздар (ЕҚҚДБ)	Кемінде 3	2,83	-0,17	Сақталады (22.11.2017ж. келісу хаты (вейвер) алынды)
ЕБИТДА/ Пайыздар (ҚХБ)	Кемінде 3,5	2,83	-0,67	Сақталады (21.12.2017ж. келісу хаты (вейвер) алынды)
Қарыз/Меншікті капитал (ЕАДБ және ҚДБ)	2-ден аспайды	0,75	-0,29	Сақталады

Атауы	2016	2017	2018 (болжал)	2019 (болжал)
Қарыз/ЕБИТДА	5,41	4,64	3,28	2,02
Қарыз/Меншікті капитал	0,75	0,75	0,71	0,49
Ағымдағы өтімділік	0,66	1,36	0,68	1,22

2016 жылдан бастап Компанияның қаржылық тұрақтылығы мыналардың есебінен жақсарады: өндіріс пен тарифтердің көлемі ұлғаяды; қарыз жүктемесінің азаюы мен активтерді сату.

Қаржылық тұрақтылықты жақсарту үшін «Самұрық-Энерго» АҚ компаниялар тобы қабылдаған шаралар

- 2017 жылдың желтоқсанында меншікті және заемдық құралдар есебінен Қоғамның еурооблигацияларын толық төлеу арқылы валюталық тәуекелді азайту;
 - «АЖК» АҚ мен «АлЭС» АҚ-дан Компанияның топ ішілік заемдарын қайтару – 2017 жылдың 3-4-тоқсаны.
 - Заемдардың мерзімдерін ұзарту арқылы ағымдағы өтімділікке әсерін азайту;
 - 2017 жылдың 4-ші тоқсанында 15 млрд. теңге мөлшерінде заемдарды мерзімінен бұрын төлеу;
 - Активтерді жекешелендіру аясында іске асырылатын қарыздың істен шығуы («ШҚ АЭК» АҚ, «ШЭТ» ЖШС, «МЭБК» АҚ) – 2017 жылдың 3-4-тоқсаны;
 - 2017 жылғы 22 қарашадағы Қоғамның Қарыз/ЕБИТДА, ЕБИТДА/Пайыздар ковенанты бойынша Еуропа қайта құру және даму банкінен (ЕКҚДБ) келісу хатын (waiver) алу;
 - Компанияның 2017 жылғы 27 желтоқсандағы Қарыз/ЕБИТДА ковенанты бойынша, 2017 жылдың 21 желтоқсанындағы ЕБИТДА/Пайыздар ковенанты бойынша Қазақстан Халық Банкінен (ҚХБ) келісу хатын (waiver) алу;
 - Қосымша, «Самұрық-Қазына» АҚ-ның Қарыз бен қаржылық тұрақтылықты басқару саясатының талаптарына сәйкес, Қоғам Қоғамды жасыл тәуекел аймағына енгізу жөніндегі іс-шаралар жоспарын (бұдан әрі – Іс-шаралар жоспары) әзірледі. Аталған Іс-шаралар жоспары ЕБИТДА көрсеткішін жақсартуға, шығындарды оңтайландыруға және қарыз жүктемесін азайтуға бағытталған 2017-2022жж. аралығында нақты шараларды іске асыруды көздейді.
- Аталған шаралар қаржылық ковенанттың және компанияның жалпы қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

13. Шартты және шарттық міндеттемелер мен операциялық тәуекелдер

ҚР-дағы әлеуметтік және экономикалық жағдай

Жалпы алғанда, Қазақстан Республикасының экономикасы дамитын нарықтарға тән кейбір өзгеше ерекшеліктерді көрсетеді. Ол мұнай мен газға және мемлекет экспортының негізгі бөлігін құрайтын басқа минералды шикізат құнының ауытқып отыруына ерекше сезімтал. Бұл ерекшеліктер мемлекеттен тыс еркін айырбастауға болмайтын ұлттық валютаның болуын және бағалы қағаздар өтімділігінің төмен деңгейін қамтиды, бірақ шектелмейді.

Өтімділіктің азаюын және халықаралық қаржыландыруды тартудағы қиындықтардың туындауын қоса алғанда, мұнай мен басқа минералдық шикізатқа бағаның төмен болуы, бағам айырмашылығының құбылмалылығы Қазақстан Республикасының экономикасына теріс әсерін тигізеді және әрі қарай тигізуі де мүмкін.

2015 жылғы 20 тамызда Ұлттық Банк пен Қазақстан Республикасының Үкіметі айрбас бағамын қолдауды тоқтату және инфляциялық таргеттеу режимінде негізделген жаңа ақша-кредиттік саясатын іске асыру, валюталық дәлізді жою және еркін құбылмалы бағам айырмашылығына өту туралы шешім

қабылдады. Нәтижесінде, 2015 жылғы тамыз-желтоқсан ішінде теңгенің бағам айырмашылығы АҚШ доллары үшін 187 теңгеден 350 теңгеге дейін өзгерді. Осылайша, теңгенің бағам айырмашылығына, сондай-ақ аталған фактордың Қазақстан Республикасының экономикасына тигізетін әсеріне қатысты белгісіздік бар.

2017ж. 8 ақпанда S&P Global Ratings Қазақстан Республикасының рейтингтері бойынша болжалды «Терістен» «Тұрақтыға» қайта қарады. Сондай-ақ, агенттік «BBB-/A-3» деңгейінде ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді тәуелсіз кредиттік рейтингтерді және «kzAA» деңгейінде ұлттық шкала бойынша елдің рейтингін растады. S&P Global Ratings пікірі бойынша, Қазақстан Республикасы Үкіметінің төлемдік балансына деген қысымы бірқалыпты болып қалады, ал монетарлық саясаттың икемділігін шектейтін факторлардың әсері депозиттерді долларландыруды қысқарту аясында азайды. Осының салдарынан, S&P Global Ratings Қазақстан Республикасының рейтингтері бойынша болжалды «Терістен» «Тұрақтыға» қайта қарайды және «BBB-/A-3» деңгейінде ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді тәуелсіз кредиттік рейтингтерді растайды. «Тұрақты» болжамы S&P Global Ratings талдауда үкіметтің банктік секторын қайта капиталдандыру бойынша жоспарымен байланысты бюджеттік шығындарды ескерді, ал елдің экономикалық көрсеткіштері 2020ж. дейін айтарлықтай күшті болып қалады деген болжалды білдіреді

(дереккөз: http://kase.kz/files/mix/sp_kazakhstan_rating_080917.pdf).

Қаржы нарықтары бұрынғысынша тұрақтылықтың болмауымен, бағаның жиі әрі айтарлықтай өзгеруімен, сауда операциялары бойынша спредтердің өсуімен сипатталады. Аталған экономикалық орта Топтың қызметіне айтарлықтай әсерін тигізеді. Басшылық Топтың орнықты қызметін қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қабылдайды. Солай бола тұрса да, ағымдағы экономикалық жағдайдың болашақ салдарларын болжау қиын, басшылықтың ағымдағы болжамдары мен бағасы нақты нәтижелерден өзгеше болуы мүмкін.

Бұдан бөлек, Қазақстан Республикасындағы энергетикалық сектор Қазақстан Республикасындағы саяси, заңнамалық, салықтық және реттеушілік өзгерістерге тәуелді болып қала береді. Қазақстан Республикасының салықтық, валюталық және кедендік заңнамалары даму үстінде, оларды түрліше түсіндіруге мүмкіндіктер бар. Қазақстан Республикасының экономикалық тұрақтылығының перспективалары белгілі бір деңгейде Үкімет қабылдайтын экономикалық шаралардың тиімділігіне, сондай-ақ құқықтық, бақылау және саяси жүйелердің дамуына, оның ішінде Топтың бақылау саласынан тыс жағдайларға байланысты.

Топтың Қазақстан Республикасы үшін стратегиялық маңызы зор, өйткені ол халықты және өнеркәсіптік кәсіпорындарды электрмен жабдықтауды қамтамасыз ететін электр энергетикалық кешен кәсіпорындарын біріктіреді. Қазақстан Республикасының Үкіметі экономиканың энергетикалық секторын дамытудың ұзақ мерзімді бағдарламасын қабылдады, ол жаңа электр

станцияларын салуды және жұмыс істеп жатқан электр станцияларын қайта құруды көздейді. Электр энергетикасы саласы еліміздің экономикасының стратегиялық маңызды бөлігі болып табылатындықтан, басшылық Қазақстан Республикасының Үкіметі Топқа қолдау көрсетеді деп күтеді.

Басшылық ағымдағы жағдайларда Топтың қызметінің тұрақтылығы мен өсуіне қолдау көрсету үшін барлық қажетті шараларды қабылдайтынына сенімді.

Салық заңнамасы

ҚР-дағы салық шарттары өзгерістерге, жүйесіз қолданылуға және түсінуге бейім. Топ пен қазақстандық уәкілетті органдардың Қазақстан заңдары мен ережелерін түсінудіруіндегі алшақтықтар қосымша салық, айыппұл және өсімпұлды есептеуге әкеп соғуы мүмкін. Бұл Топтың бейрезиденттермен жасаған тасымлаудау жөніндегі келісімшарттарына қатысты.

Қазақстан заңнамалары мен салық салу тәжірибесі үздіксіз даму үстінде, сондықтан оларды әр түрлі түсіну орын алуы мүмкін және кері әсері болуы ықтимал өзгерістерге жиі ұшырайды. Кейбір жағдайларда, салық салу базасын белгілеу мақсатында салық заңнамасы ҚЕХС ережелеріне сүйенеді, мұның үстіне Қазақстанның салық салу органдарының ҚЕХС-тің тиісті ережелерін түсіндіруі басшылық аталған қаржылық есептілікті әзірлеген кезде қолданған есеп саясатынан, пайымдаулардан және бағалардан ерекшеленуі мүмкін, бұл Топтың қосымша салық міндеттемелерінің туындауына әкеп соғуы мүмкін. Салық органдары салық жылы аяқталғаннан кейін бес жыл ішінде ретроспективтік тексеру жүгізуі мүмкін.

Топ басшылығы оның тиісті заңнаманы түсіндіруін қолдануға болады және Топтың салық жайғасымы негізделген болып табылады деп санайды. Басшылықтың пікірінше, Топ аталған қаржылық есептілікте қалыптастырылған резервтерден артық ағымдағы және әлеуметтік салықтық талап-арыздары бойынша айтарлықтай шығын шекпейді.

Сот талқылаулары

«Майкубен-Вест» ЖШС-мен болған сот талқылауы

Есептік кезең ішінде ЕГРЭС-1 «Майкубен-Вест Холдинг» АҚ-мен сот талқылауына тартылды. «Майкубен-Вест Холдинг» тарапынан сот талқылауының заты Алматы қаласының Мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотына (бұдан әрі – «МАЭС») бір-бірімен бірқатар байланысты мәмілелерді жарамсыз деп тану туралы талап-арыз шағымы болып табылады. 2016ж. 26 желтоқсанда Алматы қаласының МАЭС шешім шығарды, оған сәйкес «Майкубен -Вест Холдинг» АҚ-ның талап-арыз талаптарын қанағаттандырудан бас тартылды. 2017 жылғы 20 қарашада ҚР Жоғарығы Сотының азаматтық істер жөніндегі сот алқасының қаулысымен «Майкубен -Вест Холдинг» ЖШС-ға Алматы қаласы МАЭС-тің шешімін қайта қараудан бас тартылды.

ЕГРЭС-1 Павлодар облысының Мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотына «Майкубен -Вест Холдинг» ЖШС-дан 333 миллион теңге мөлшерінде қарызды, сондай-ақ 10 миллион теңге сомасында мемлекеттік

бажды өндіріп алу туралы талап-арыз шағымын берді. Павлодар облысы МАЭС-тің 2016 жылғы 10 маусымдағы шешімімен талап-арыз шағымы толық көлемде қанағаттандырылды. Шешім заң күшіне енді.

ЕГРЭС-1 Павлодар облысының Мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотына «Майкубен -Вест Холдинг» ЖШС-дан 1,100,000 мың теңге мөлшерінде қарызды, сондай-ақ 33,000,000 теңге мөлшерінде мемлекеттік баж сомасын өндіріп алу туралы талап-арыз шағымын берді. 2016 жылғы 25 қарашада Павлодар облысының МАЭС-і шешім шығарды, оған сәйкес ЕГРЭС-1-дің талап-арыз шағымы толық көлемде қанағаттандырылды. 2017 жылғы 21 тамызда Павлодар облыстық сотының апелляциялық сот алқасы Павлодар облысы МАЭС-тің 2016 жылғы 25 қарашадағы шешімін жою, іс бойынша өндірісті тоқтату және ЕГРЭС-1-дің 33,000,000 теңге мөлшерінде мемлекеттік бажды қайтаруы туралы анықтаманы шығарды.

Топ қарапайым қызметті жүзеге асыру барысында туындаған басқа сот процестеріне қатысады. Басшылықтың пікірі бойынша, қазіргі уақытта нәтижелері Топтың келешек қаржылық жағдайына айтарлықтай теріс әсерін тигізуі мүмкін қандай да бір ағымдағы сот талықлаулары немесе аяқталмаған наразылықтар жоқ.

Сақтандыру

ҚР-дағы сақтандыру нарығы ерте даму кезеңінде және әлемнің басқа елдерінде таралған сақтандыру түрлері әзірге Қазақстанда қолжетімсіз. Топ өндірістің тоқтап қалуына байланысты өндірістік ғимараттарына, жылжымайтын мүлік нысанына немесе апат салдарынан не Топ қызметінің нәтижесінде қоршаған ортаға келтірілген залалға қатысты үшінші тарап алдында пайда болған міндеттемелерінің залалдары бойынша толық сақтандыру қорғанысы жоқ. Топ толыққанды сақтандыруды жаппайынша, белгілі бір активтердің жойылу және бүліну тәуекелі бар, ол Компанияның қызметіне және қаржылық жағдайына кері әсер етеді.

Қоршаған ортаны қорғау мәселелері

ҚР-дағы қоршаған ортаны қорғау жөніндегі заңнама қалыптасу кезеңінде және ҚР мемлекеттік органдарының оны сақтауын қамтамасыз етуіне қатысты жайғасымы үнемі өзгереді. Топ қоршаған ортаға тигізетін әсерімен байланысты өз міндеттемелеріне аралық бағалау жүргізеді. Міндеттемелердің анықталуына қарай, олар тез арада есепте көрсетіледі. Азаматтық талап-арыз нәтижелері бойынша қолданыстағы нормативтік актілерге өзгерістер енгізу нәтижесінде немесе заңнама аясында туындауы мүмкін әлеуетті міндеттемелер бағалауға жатпайды, бірақ маңызды болуы мүмкін. Дегенмен, қолданыстағы заңнаманы қазіргі кездегі түсіндіруге сәйкес, басшылық Топтың есептелген және Топтың операциялық қызметінің нәтижелеріне немесе қаржылық жағдайына айтарлықтай теріс ықпалын тигізуі мүмкін, аталған шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға қосымша маңызды міндеттемелер жоқ деп санайды.

Күл үйінділерін жоюға арналған резерв

Табиғатты қорғау заңнамасына сәйкес, Топтың өзінің операциялық қызметінің қалдықтарын орналастыру полигондары болып табылатын күл үйінділері учаскелерін жоюға байланысты заңдық міндеттемелері бар. 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, күл үйінділерін жоюға арналған резервтің баланстық құны 2,404,270 мың теңгені құрады (2016ж. 31 желтоқсан: 1,637,097 мың теңге).

Күл үйінділерін жоюға арналған қолда бар резервтің бағасы Топтың техника-экономикалық негіздемесімен және үйіндіні қалпына келтіру бойынша қалпына келтіру және жұмыс жүргізудің ағымдағы нормалары мен әдістеріне сәйкес инженерлік зерттеулерімен бекітілген ҚР-ның қолданыстағы табиғатты қорғау заңнамасын түсіндіруінде негізделген. Бұл баға кейінгі табиғатты қорғау бойынша зерттеу жұмыстарын аяқтаған және қалпына келтіру мен қайта құру бойынша жұмыс істеп жатқан бағдарламаларды қайта қарауөзгеруі мүмкін.

Күрделі сипаттағы міндеттемелер

2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Топта жалпы сомасы 125,739,732 мың теңге негізгі құралдарды сатып алу бойынша ұзақ мерзімді шарттық міндеттемелер бар (2016ж. 31 желтоқсан: 125,661,235 мың теңге).

Заемдар бойынша ковенанттар

Топта заемдар бойынша белгіленген ковенанттар және облигация бар. Аталған ковенанттарды сақтамау заемдар бойынша шығындардың өсуін және дефолтты жариялауды қоса алғанда, Топ үшін теріс салдарларға әкеп соқтыруы мүмкін. 2017 жылғы 31 желтоқсандағы және 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Топ өз ковенанттарын сақтады.

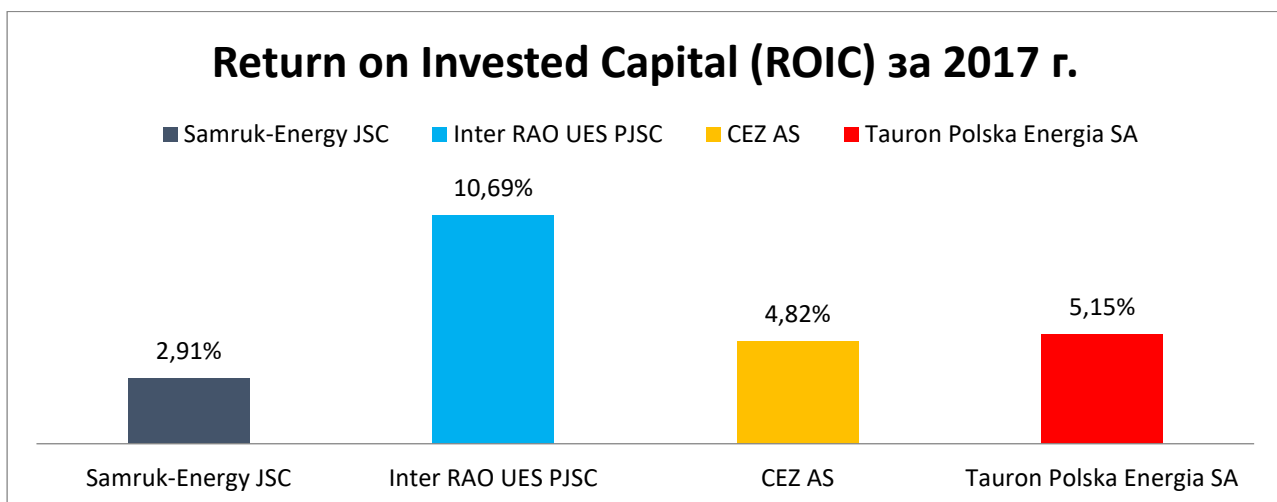
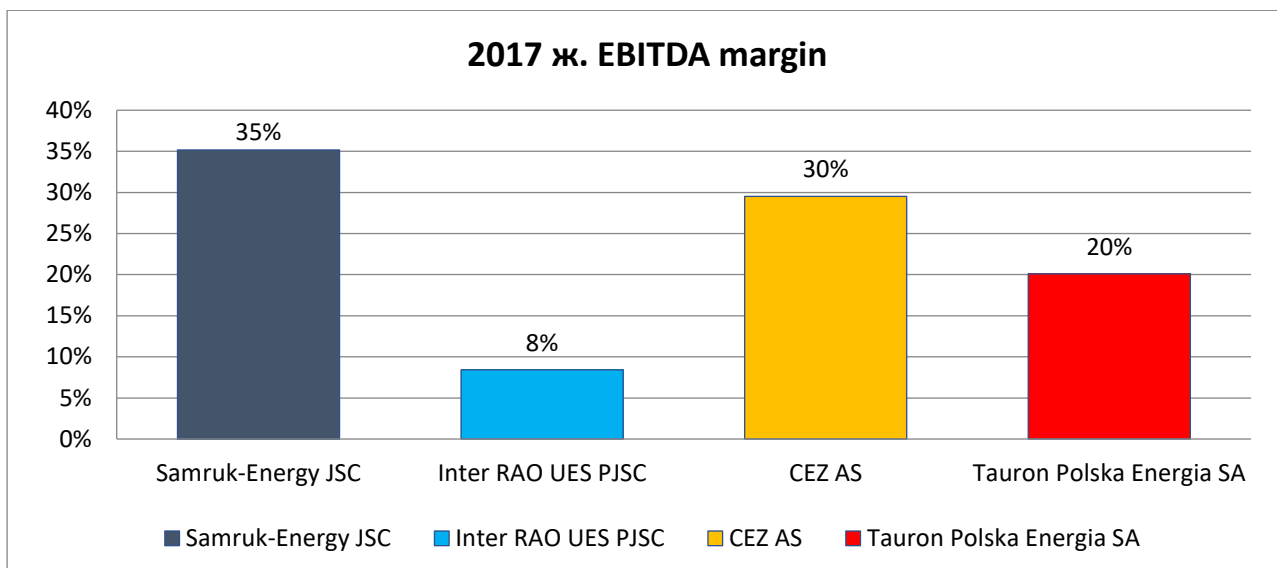
14. Салыстырмалы талдау (бенчмаркинг)

Бенчмаркингті жүргізу мақсаты «Самұрық-Энерго» АҚ-ның әлсіз және күшті жақтарын анықтау үшін шетелдердің ұқсас компанияларымен операциялық және қаржылық көрсеткіштерді сәйкестендіру болып табылады. Бенчмаркинг үшін мына көрсеткіштер қолданылды:

- EBITDA margin;
- Return on invested capital (ROIC);
- заемдық құралдар үшін коэффициент (Қарыз/Меншікті капитал)
- қарыз/EBITDA

Бенчмаркинг нәтижелері:

Қаржылық тұрақтылықтың көрсеткіштері	Samruk-Energy JSC	Inter RAO UES PJSC	ČEZ České Energetické Závody AS	Tauron Polska Energia SA
Қарыз/EBITDA	4,64	0,21	2,58	2,92
ҚАРЫЗ/Капитал	0,75	0,03	0,37	0,36

Дереккөз: Bloomberg

Қазіргі кезде шетелдік ұқсас компаниялармен салыстырғанда, Самұрық-Энергоның кейбір көрсеткіштері бойынша нәтижелері төмен.

Сонымен қатар, **EBITDA margin** көрсеткіші бойынша, Самұрық-Энерго өзінің ұқсас компанияларынан басым түседі. Бұл көрсеткіш сатудан түсетін кірістің жоғары екенін білдіреді. Ұқсас компаниялармен салыстырғанда, **ROIC** (салынған ұзақ мерзімді капиталдың рентабельділігі) көрсеткіші бойынша Самұрық-Энергоның нәтижелері төмен, бұл инвестициялардың тиімділігін (рентабельділік, қайтарымдылық) арттыру қажеттігін білдіреді.

Қаржылық тұрақтылық көрсеткіштері Самұрық-Энерго қолжетімді қаржылық левереджі толықтай пайдаланынын көрсетеді.

Соған қоса, көпшілік ұқсас компанияларға қарағанда «Самұрық-Энерго» АҚ ҚР Үкіметіне тиесілі екенін, осыған орай, Қоғам электр энергетикасы саласында мемлекеттік саясаттың жетекшісі болып табылатынын атап кету қажет. Осыған байланысты, сондай-ақ энергетикалық сектордың мейлінше тозуына байланысты 2009 жылдан бастап әлеуметтік маңызды инвестициялық жобалар іске асырылды (ҚР Энергия жүйесі жұмысының сенімділігі мен

үздіксіздігіне бағытталған), бұл компанияның табыстылық деңгейін сақтаған кезде инвестицияланған капиталдың елеулі өсуіне әкеп соқты.

Инвестициялардың рентабелділік көрсеткіштеріне ықпал ететін қосымша фактор ұқсас компаниялар елдерімен салыстырғанда Қазақстан Республикасындағы электр энергиясына тариф деңгейінің төмен болуы болып табылады.

